

»Novi list« izhaja vsak četrtek zjutraj. — Uredništvo in uprava sta v Gorici via Mameli 5; telefon št. 308. — Poduredništvo in podružnica uprave v Trstu via Valdirivo 19/III; telefon št. 3908. — Uradne ure vsak delavnik od 9. do 12. ure.

Novi list

Naročnina za celo leto 15 L., za pol leta 8 L. Za inozemstvo 30 L. — Trgovski oglasi po 1.— L., osmrtnice, poroke, poslane, oglasi denarnih zavodov itd. po 1.50 L. za 1 mm v stolpcu. — Mali oglasi po 50 stot. za besedo, najmanj 5 lir.

STEV. 17.

V GORICI, ČETRTEK 24. APRILA 1930.

LETO II.

Tedenski koledarček.

25. aprila, petek: Marko, evangelist. — 26., sobota: Mati božja dobrega sveta. Bl. Peter Kanizij; Ferdinand. — 27., nedelja: 1. povelikonočna (bela) nedelja. Anastazij, papež. — 28., ponedeljek: Pavel od Križa, spoznavavec; Vitalij, mučenec. — 29., torek: Peter, mučenec; Robert, opat. — 30., sredo: Katarina Sienska, devica; Marijan, mučenec. — 1. maja, četrtek: Filip in Jakob ml., apostola.

V ponedeljek dne 28. aprila je mlaj; dež in mrzlo.

Novice.

Državni svet za korporacije.

Velikonočni ponedeljek je padel letos na 21. aprila, ki velja mesto 1. maja za praznik dela. Po državi so se vršile slovesne prireditve z obhodi in govori, poslopja so bila v zastavah. Načelnik vlade Mussolini je ta dan ustoličil v Rimu Državni svet za korporacije in zaprisegel njegove ude. To je neke vrste gospodarskega parlamenta, kateremu predseduje Mussolini. V svojem govoru je rekel, da je državni svet za italijansko gospodarstvo to, kar je glavni štab za vojsko: misleči možgani, ki pripravljajo in urejujejo vse gospodarsko in socialno življenje države. O novi, važni ustanovi bomo še pisali.

Konzistorij.

Iz Rima prihajajo vesti, da bo papež sklical za 19. maja konzistorij (tajni zbor kardinalov.) Tedaj bodo povišani za kardinale štirje visoki dostojanstveniki papeške vlade. Med njimi je tudi širom sveta znani francoski škof Mihael d'Herbigny, ki je vse svoje delovanje posvetil krščanskemu slovanskemu vzhodu.

Rast prebivalstva.

Vodja statističnega urada v Rimu prof. Gini je izračunal, za koliko se bo prebivalstvo Italije namnožilo čez 30 let. Po njegovem mnenju bo l. 1931. 44 milijonov 266 tisoč; l. 1961. pa 62 milijonov 963 tisoč ljudi. To pa le tedaj, če se ne zmanjša število rojstev. V najslabšem slučaju se bo prebivalstvo namnožilo na 49 milijonov 711.000 duš.

»Spoštuj...«

Kako razruvane so družine v sedanjih časih, nam bridko kaže slučaj, ki se je na oljčno nedeljo pripetil v delavski družini Jožefa Godlarja v Zagorju blizu Trbovelj. Mož se je prepiral z ženo s katero sta potegnili proti očetu tudi sin in hči. Vsi trije so vrgli očeta na tla, ga davili in sin mu je prerezal žile na desni roki. Nesrečneža so spravili brž v bolnišnico.

Kmečkih posojilnic

je v celi Italiji 2182, od katerih je 2189 včlanjenih v Zvezi kmečkih posojilnic v Rimu. Najbolj goste so posojilnice v Julijski Krajini in na Tridentskem. Vseh hranilnih vlog je bilo koncem l. 1928. vseh kmečkih posojilnic nekaj nad 1200 milijonov ali nekaj manj kot pol milijona lir na posamezno. V Julijski Krajini je kakih 10 posojilnic, ki imajo nad 1 milijon hranilnih vlog, mnogo pa jih je, ki nimajo niti 100.000 lir.

Tržaški avtomobili.

V začetku letošnjega leta so našli v Trstu 990 motornih koles, 71 potniških (velikih avtomobilov), 2385 navadnih avtomobilov in 753 tovornih. Na vsakih 200 ljudi pride torej en avtomobil.

Slabi šotori.

Na veliki torek so v bližini Budimpešte polagali temeljni kamen za novo protestantsko cerkev. Na slavnost je bil povabljen tudi državni upravitelj Horty. Njemu in velikašem na čast so na slavnostnem prostoru postavili lep šotor. Ko so bili visoki gostje spodaj in se je slovesnost pričela, je popihala taka burja, da je prekopicnila šotor, ki je pokopal pod seboj vse goste. Škofu, ki je cerkev blagoslavljal, je prišlo slabo, drugim se pa ni nič hudega pripetilo.

Tržaški zakonci v Rimu.

70 tržaških zakonskih dvojic, ki so odpotovale pod vodstvom poslanca Domeneghinija v Rim, je sprejel tudi vladni načelnik Mussolini. Hodil je po dvorani ter je spraševal: »Ste trudni. Eh, seveda! Iz Trsta je dolga pot.« Nato je zbrane nagovoril. Dejal je, da iz lastne skušnje ve (poročen je že 20 let) da se s poroko začne novo življenje, ki ima za cilj: ustanovitev družine. Življenje samecev je žalostno, medtem ko je življenje v dveh res kristjansko in ga še deca razveseljuje.

Nov sedež.

Načelnik vlade je obiskal te dni novi rimski sedež društva »Dante Alighieri«, čigar namen je širiti italijansko kulturo v državi in inozemstvu. Zahvalil se je za sprejem in rekel, da se fašistovska vlada zelo zanima za društvo, zakaj že modroslovec Gioberti je trdil: »Kjer je jezik, tam je narod.« Zato je največje važnosti, da se reši jezik ne samo v notranjosti, temveč tudi med številnimi italijanskimi naselbinami po svetu. Tako delajo vsi narodi, na primer Francija in Nemčija. To je nagnilo vlado, da je odstopila društvu »Dante Alighieri« palačo Firenze.

Okrožnica prefektom.

Minister za korporacije Bottai je razposlal prefektom okrožnico, kjer

jih poziva, naj strogo nadzorujejo cene živilskih potrebščin na drobno. Trgovci morajo znižati cene iz dveh vzrokov: prvič, ker je občinska užitnina odpravljena, in drugič, ker je postalo blago na debelo sploh bolj poceni. Prefekti naj poročajo o cenah vsak teden ministrstvu. Pri tem naj ne nadzorujejo samo cen živilom, temveč tudi čevljem, suknu in tako dalje.

Poroka.

Danes zjutraj se je poročila hčerka prvega ministra Edda Mussolini z grofom Galeazzom Ciano, sinom prometnega ministra. Zadnjo soboto je sprejel kralj zaročenca v posebni avdijenci ter ju obdaroval.

Trockega kličejo.

Nekateri listi pišejo, da je moskovska vlada poslala k Trockemu, ki živi v pregnanstvu v Carigradu, povabilo, naj se vrne domov. Ponujajo mu poljedelsko ministrstvo, ki ravno zdaj ob polomu Stalinove agrarne politike potrebuje močne roke. Trockemu pa nič kaj ne diši iti domov, ker se boji, da je to le vaba v past. Sedanja boljševiška vlada bi se ga namreč rada iznebila, ker je začel zbirati pod svoje zastave vse komuniste po Evropi, ki niso zadovoljni s sedanjo uradno komunistično politiko. V ta namen je tudi začel izdajati v Berlinu list pod naslovom »Komunist«.

Hrvatsko odposlanstvo.

V torek je jugoslovanski kralj sprejel hrvaško odposlanstvo, v katerem je 1600 Hrvatov. Odposlanstvo vodi podpredsednik bivše Radičeve stranke Karel Kovačević. Ivan Radič, brat Štefana Radiča, je izjavil, da ima odposlanstvo namen stopiti v neposredne stike z državnim poglavarjem ter izključiti vse posredovalce.

350 jetnikov zgorelo.

Iz ameriškega mesta Columbus prihajajo pretresljive novice o silovitem požaru v ondodnih ječah. Ogenj je nastal po prizadevanju kaznjencev samih. Naredili so načrt, da bi pobegnili. Zato so jetnišnico na dveh krajih zažgali, hoteč izkoristiti splošno zmedo. Toda ogenj se je razširil šele tedaj, ko je bila večina jetnikov po dnevnem izprehodu na dvorišču že zaprta v celicah. Nesrečne žrtve so tulile kot zveri, ker so stražniki v splošni zmedu izgubili glave in niso vedeli, ali bi gasili ali odpirali celice. Vrh vsega so še nekateri jetniki skušali pobegniti, da je moralo priti vojaštvo z bajoneti nad nje. Ogenj je medtem divjal naprej in sežgal 350 jetnikov. Kakih 300 je pa težko ranjenih ali od plinov zastrupljenih. Dosti ljudi je ob pogledu na strašne prizore znorelo.

Katoliška knjigarna v Gorici

se preseli
s 1. majem na Travnik št. 11

Obletnica plebiscita.

Deželna vlada na Koroškem pripravlja za to jesen velike svečanosti v proslavo desetletnice ljudskega glasovanja, ko je južni del Koroške pripadel Avstriji. Za Slovence je spomin na koroški plebiscit iz leta 1920. žalosten in bridki, ker je tedaj polovica koroških Slovencev kljub stoletnemu nemškemu zatiranju glasovala za Avstrijo. Tako so bili avstrijski Nemci skvarili duševnost koroških Slovencev!

Obletnico bodo praznovali na Koroškem zelo bučno: na Gosposvetem polju hočejo odkriti spomenik koroške svobode, dunajska vlada bo kovala poseben spominski denar, izšle bodo knjige kjer se veličajo narodni boji proti Slovincem in tako dalje. Proslave bodo imele izrazito protislovenski značaj. Ljubljanski »Slovenec« je protestiral, da je pri tem udeležena tudi dunajska vlada in rekel, da se seje s tem sovraštvo med sosednima narodoma. Radi tega je med »Slovincem« in kršč. socialno »Reichsposto« nastala polemika.

Rimski nebotičnik.

Ko so kopali na rimskem Kapitolu, so odkrili še dobro ohranjeno rimsko stavbo na sedem nadstropij. To je zanimivo zlasti zato, ker so po izkopinah v Herculaneumu in Pompejih mislili dosedaj, da so stari Rimljani zidali le enonadstropne hiše.

Iščejo se dediči.

L. 1906. je umrl v Ameriki italijanski duhovnik Janez Lippi. Zapustil je okoli 10 milijonov dolarjev. Po njegovi smrti so dediče zamen iskali. Šele te dni so se oglasili štirje bratje iz Florence, po poklicu mornarji, ki trde, da so Lippijevi sorodniki. Že so upali, da si bodo razdelili tiste milijone, kar se oglasi iz Bolonje neki snažilec čevljev, da je on še bližji sorodnik rajnega. Baje iščejo še drugi Lippiji krstne liste, da bi dokazali tesno sorodstvo z milijoni.

Sto let

je imela gospa Karolina Coderasa, ki je te dni umrla v Milanu. Smrt jo je dohitela pri polni zavesti, da je prav tiho in brez boleti izdihnila.

Francoski dan.

Dne 14. aprila so se pobirali po vsej Jugoslaviji prispevki za ponesrečence v strašnih poplavah na južnem Francoskem. Minister za šume in rupe dr. Korošec je poslal nesrečnežem brezplačen les iz državnih gozdov, isto so storile tudi mnoge zasebne lesne tvrdke.

Prepoved opojnih pijač.

Ban dravske banovine inženir Srnc je izdal odlok, s katerim prepoveduje točenje alkoholnih pijač o priliki vojaških naborov.

Neprijetna zamenjava.

Te dni se je italijanskemu diplomatičnemu selu v Londonu pripetilo neprijetno presenečenje. Ko je izstopil na londonski postaji iz vlaka, sta se mu približala dva stražnika in ga

kljub ugovorom odpeljala na stražnico. Mislite si začudenje londonskih policistov, ko se je gospod izkazal za italijanskega diplomatičnega uradnika, ki je bil z važnimi listinami na potu v italijansko poslaništvo! Vestni policisti so ga bili zamenjali z drugim elegantnim gospodom, ki je bil ukrašen na parniku pošto s priporočenimi pismi.

Zvonikarjeva nesreča.

V torek zvečer je brat cerkovnik v frančiškanskem samostanu Montecorvino pri Neapolju šel v zvonik odzvonit zdravomarijo. Med zvonjenjem je prihrumela nevihta, strele so treskale in ena je udarila v zvonik, razmesarila bratu prste, tako da so mu vsi konci odleteli. Brat se je sprva prestrašil, nato pa kljub močnemu krvavenju odzvonil in se komaj privlekel v celico, kjer so ga obvezali.

»To pot sem gotov.«

V soboto pred oljno nedeljo je prišel v neko loterijsko igralnico v Turinu neznan človek, ki je stavil 50 lir na številke 12, 25, 70 »Milan« in 25 lir na terno vseh mest. Ko je šel iz igralnice, je vzkliknil: »To pot sem gotov, da dobim!« In res je mož zadel na obe igri in mu pritiče 212.500 lir. Ko je prišel na finančno intendanco po denar, ni hotel povedati, kdo je; mož se najbrž boji, da ga ne bi začela »žlahta« preveč obiskovati.

Socialen zakon.

V Jugoslaviji izdelujejo te dni poseben zakon o poslih. V njem je rečeno, da imajo posli vsaki dve leti pravico do enotedenskega dopusta. Dopust mora biti plačan. Službo more gospodinja odpovedati služkinji na 14 dni. Posel pa lahko brž zapusti službo, če se poroči ali pa če se mu nudi priložnost, da se osamosvoji.

Razkroj družine.

Boljševiški list »Komunist« v mestu Harkovu piše, kako se mladina navdušuje za komunistične vzore. Pravi, da se to najbolje vidi iz tega, ker mlad svet noče več priznavati nad seboj oblasti staršev. V dokaz prinaša ime na otrok, ki so »uradno zatajili starše, češ da ne soglašajo z njimi, ker žive še v meščanski miselnosti«. List je ves vesel nad tem junaštvom 14-letnih pobičev.

Požar v cerkvi.

V vasi Kaosti v Romuniji so bili verniki ravno zbrani v cerkvi, ko so se med službo božjo prevrnile sveče na oltarju in užgale prt. Ogenj se je brž razširil in v par minutah je bila cerkev v plamenih. Ljudje so se začeli gnesti ven skozi ozka vrata, a rešilo se jih je le malo, kajti 150 ljudi je zgorelo ali se zadušilo v cerkvi. Taka nesreča se že zlepa ni pripetila.

Pametna prepoved.

Avstrijsko ministrstvo je izdalo ukaz, da ne smejo železničarji, ko so v službi, pokusiti nobene alkoholne pijače. Prepoved je izšla na željo občinstva.

Od mrtvih vstal.

V neki vasi blizu mesta Messine na Siciliji je umrl kmet Tomaž La Spada. Položili so ga na mrtvaški oder, prižgali sveče in vsa družina je okoli mrtvega jokala. Nakrat odpre mrtvec oči, se skloni v grozo vseh navzočih iz rakve in vpraša: »Kaj delate?« Mož je bil namreč le navidezno mrtev. Praznik vstajenja je res lahko pomenljivo obhajal.

Silna strela.

V bližini mesta Makao na kitajski obali je treščilo v neko tovarno. Strela je švignila v dvorano za delavce in ubila 37 oseb. Pravijo, da ni strela še nikoli toliko ljudi nakrat uničila.

Dva dni brez pošte.

Na veliko sredo in veliki četrtek je divjalo na Tirenskem morju tako silno neurje, da je bil promet med italijansko celino in otokom Sardinijo oba dneva ukinjen. Sardinci niti pošte niso dobili. Samo letalska zveza med Rimom in mestom Cagliari, ki je prestolnica Sardinije, je poslovala.

Angleži in Rusi.

Angleži in Rusi so sklenili trgovski dogovor, ki je zelo važen. Med obema državama se prične zopet redna trgovina. S tem je prenehal gospodarski bojkot, ki ga je proglasila pred leti nad sovjeti konservativna vlada.

Učiteljev primanjkuje.

Šolski skrbnik v Trstu, pod katerega področje spada celokupna Julijska Krajina z Zadrom vred, je izdal okrožnico, iz katere je razvidno koliko učiteljskih mest je praznih v njegovem okolišu. Na Tržaškem, na Postojnsčini in po vsem Goriškem je na razpolago 230 stalnih službenih mest za učitelje in učiteljice. Skoro enako število stalnih mest je praznih v Istri in v Zadru. Seveda je večina teh služb zasedena začasno z nestalnimi (provizoričnimi) učnimi močmi.

Zbor gasilcev.

V avgustu se bo vršilo v Ljubljani mednarodno zborovanje gasilcev. Svojo udeležbo so dozdaj prijavili zastopniki gasilcev iz Češkoslovaške, Poljske, Bolgarije, Belgije, Francije, Nizozemske, Švice in Luksenburga. Iz Slovenije se je priglasilo 350 društev s preko 10 tisoč člani.

Ljubljanski velesejem.

29. V. do 9. VI. 1930.) — Vsem udeležencem letošnjega X. jubilejnega Ljubljanskega mednarodnega velesejma je dovolila italijanska vlada 30% popust na italijanskih železnicah. Ugodnost velja na podlagi sejemске legitimacije za potovanje v Ljubljano od 22. V. do 7. VI. 1930., za povratek pa od 5. VI. do 25. VI. 1930. Na jugosl. železnicah velja 50% popust od 25. V. do 9. VI., za povratek pa od 29. V. do 13. VI. 1930. Za jugosl. vizum na potnem listu, ki naj si ga vsak preskrbi pri pristojnem oblastvu, velja znižana taksa Din. 20. Legitimacije se dobe pri zastopniku Ljubljanskega velesejma g. G. Cehovin-u, Trst, Viale XX Settembre 65, tel. 83—34.

Kako je s politiko.

SEIPLOV ODSTOP.

Načelnik največje avstrijske stranke monsignor dr. Ignac Seipel je odložil svoje mesto in odpotoval v Nemčijo. Ker je Seipel zelo močna politična osebnost, znana daleč čez meje Avstrije, je njegov odstop vzbudil veliko pozornost tudi v inozemstvu, ki se vprašuje po vzrokih njegove odločitve. Seipel sam je v pismu na vodstvo stranke izjavil, da odstopa, ker je bolan in potrebuje nujno oddiha. Da je bolan, in sicer resno bolan, je res. Seipel trpi že več let na sladkorni bolezn, ki jo zmaguje samo s svojo krepko voljo in z zelo rednim življenjem. Kot načelnik krščansko-socialne stranke je imel posebno v zadnjem času jako mnogo dela: v njegovih rokah je bilo vodstvo politične borbe proti socialnim demokratom, reševati je moral obširno korespondenco, sprejemati dan za dnevno mnogo ljudi in se bojevati povrh še z opozicijo v lastnih vrstah. Vse to je dr. Seipla utrudilo. Ljudje, ki so imeli v zadnjem času priliko z njim govoriti, pravijo, da dela vtis težko bolnega moža. Potreba po zdravljenju je torej močno vplivala na njegove odločitve. Toda pravi in resnični politik misli tudi v najtežji bolezni še vedno na politiko; tako so tudi pri Seiplu odločevali poleg bolezni še politični vzroki.

Po smrti dunajskega župana Karla Luegerja je bil Seipel prvi veliki voditelj krščansko-socialne stranke v Avstriji. Ko je on prevzel vodstvo, so imeli prvo besedo v državi socialni demokrati. Iz njihovih vrst je izšel zvezni kancler Renner, socialisti so imeli v rokah vojsko, dali so republiki ustavne zakone in širili vedno bolj svoj vpliv med ljudstvom.

V podrobnem in napornem delu se je pa Seiplu posrečilo, da je preuredil stranko in ji vlil trdne discipline. Štiri leta po polomu so bili kršč. socialci že prva stranka v parlamentu in Ignac Seipel je stal na čelu vlade. Njegova zgodovinska zasluga je, da je gospodarsko in finančno ozdravil Avstrijo. Od Zveze narodov je dobil posojilo, s katerim je popravil uničeno valuto in spravil v ravnotežje proračun. Pri tem je moral nastopiti precej trdo. Višati je moral davke, odpustiti iz službe vse nepotrebne uradnike, varčevati do kosti. Socialni demokrati so ga divje napadali in hujskali nanj davkoplačevalce. Agitacija je bila lahka, zakaj žrtve in davki niso bili pri občinstvu še nikoli v čislj. Seipel se pa ni zmenil mnogo in je rezal naprej po začrtani poti. Šele tedaj, ko je bilo gospodarsko in finančno ozdravljenje končano, je občinstvo spoznalo, da je imel Seipel prav.

Socialni demokrati so bili v boju proti Seiplu zelo spretni. Njihov duševni vodja dr. Oto Bauer je zbral okoli stranke ne samo socialiste, temveč vse nezadovoljne v državi: odstavljene uradnike, vpokojence, baj-

tarje in tako dalje. S posebno vnamo so se vrgli socialisti na kmete.

Seipel in Heimwehr.

Da bi bil svojim nasprotnikom kos, je moral tudi Seipel iskati zaveznikov izven kršč. socialne stranke. Stvoril je »enotno fronto« proti socialnim demokratom s pomočjo vsenemcev, liberalne Kmečke Zveze, trgovcev in industrijalcev. Enotna fronta se je pri zadnjih volitvah spremenila celo v enotno listo, kjer so kršč. socialci volili z ostalimi strankami skupne poslance. Enotna lista je zmagala, Seiplovi stranki je bila za novih par let zagotovljena vlada nad državo.

Tedaj so začeli socialni demokrati ovirati delo v parlamentu. Kot druga, razmeroma zelo močna skupina, so lahko zavlačevali razprave, tako da ni mogla večina sklepati zakonov in so minevali tedni in meseci v praznih prepirih.

Proti tem razmeram se je vzdignila Heimwehr, to je deželna bramba, ki je s pomočjo industrijalcev in veleposesnikov plemenitašev zbrala okoli sebe celo vojsko oboroženih pristašev. Hajmverovci so si oskrbeli puške, strojnice, ročne granate ter se oblekli v vojaško obleko. Ko si jih videl korakati v železnih čeladah po ulicah, si jih prav lahko zamenjal z redno vojsko. Program deželne brambe je bil najprej, da zlomi odpor socialnih demokratov v parlamentu in jih prisili, da puste delati večino. Razen tega je Heimwehr skrbela, da se socialisti ne poslužijo v borbi najostrejšega orožja, ki so ga imeli, to se pravi stavke na železnicah, na pošti, v tovarnah in elektrarnah ter uklonijo tako vlado no večino volji. Pozneje je Heimwehr zahtevala vedno več: hotela je, da se naredi novi ustavni zakon, ki naj izloči socialne demokrate za vselej iz vlade, uvede naj se stroga cenzura nad časopisjem, izda zakon, s katerim se utrdi moč policije in oblast predsednika republike, ki imej pravico proglasiti, če je treba, tudi obsedno stanje. Čuli so se celo glasovi, da naj se razžene parlament in proglasi diktatura.

Proti taki politiki deželne brambe se pa niso upirali samo socialni demokrati, temveč tudi del krščanskih socialcev. Voditelj krščanskih delavcev poslanec Kunschak se je postavil hajmverovcem po robu in trdil, da mora kršč. socialna stranka braniti do skrajnosti parlamentarizem in demokracijo. Krščanski socialci so itak že preveč žrtvovali od svojih načel. Ker so se vezali z liberalci, so morali popustiti od mnogih svojih zahtev in delati politiko, ki je bila večkrat prijazna kapitalistom. Poslanec Kunschak je imel prav, toda Seipel je trdil, da ni bilo druge poti, ako so kršč. socialci hoteli ostati na vladi. Med obema voditeljema je nastal spor: Seipel se je postavil na stran hajmverovcev, Kunschak pa odločno proti njim. Samo Seiplovi spretnosti se je zahvaliti, da se kršč. socialna stranka ni razce-

pila. Načelnik vlade dr. Schober je predložil parlamentu zakone, ki so se držali srednje poti. Nova ustava je zadovoljila vse in nobenega. Heimwehr zahteva sedaj, da je treba iti dalje in stisniti socialne demokrate popolnoma ob zid. Radi tega je nastal v kršč. socialni stranki zopet spor: Seipel podpira deželno brambo, Kunschak je proti in brani demokratični program kršč. socializma. Kljub ugledu in vplivu, ki ga ima, Seipel ni mogel prodreti s svojimi načrti in je ostal v manjšini. To je poleg bolezni vzrok, da je odložil predsedstvo stranke in se umaknil. Izključeno pa je, da bi dal Seipel za vedno slovo politiki. Ko ozdravi, bo stopil brez dvoma zopet v prve vrste javnega življenja in skušal uresničiti svoje cilje. Nekateri trde, da bo prevzel vodstvo hajmverovcev, s čimer bi se pa izpostavil nevarnosti, da pride v navzkrižje s lastno stranko.

KATALONCI SE VRAČAJO.

V časnikih beremo, da je nova španska vlada izpustila iz ječ Katalonce, ki jih je pokojni Primo de Rivera radi političnih prestopkov dal zapreti. Ob njihovem povratku v glavno mesto Katalonije Barcelono jih je čakalo na postaji 40.000 ljudi, ki so jih spremljali skozi ulice, vihteč katalonske narodne zastave in vzklikajoč »svobodni Katoloniji!«

Padec generala Primoža de Rivere ni bil važen samo za španski narod, temveč tudi za katalonsko narodno manjšino. Katalonci, ki pošiljajo že več let zastopnike na zborovanja evropskih narodnih manjšin, govore poseben jezik, imajo lastne pisatelje in pesnike in lastno narodno kulturo. Katalonščina je sicer latinski jezik, a se razlikuje od španščine kakor italijanščina od francoščine. Kataloncev je vsega 4 milijone 400 tisoč ljudi, ki živijo skoraj vsi v španski državi. Izven španskih mej jih prebiva v bližnjih pokrajinah Francije 200 tisoč, v Italiji, na otoku Sardiniji, pa le 12.000 duš. Središče Katalonije Barcelona, najvažnejše pristanišče Španije, šteje skoraj en milijon prebivalcev in je večje nego špansko glavno mesto Madrid.

Pokrajine, kjer prebivajo Katalonci, leže po večini na obalah Sredozemskega morja in so najbolj obljudene, najbogatejše in najnaprednejše dežele v španski državi. Katalonski kraji tvorijo sicer samo osmi del španskega ozemlja, vendar živi tu na enem štirinajškem kilometru povprečno 72 ljudi, dočim pride v ostali Španiji na isti prostor le 37 duš. V svetu slove katalonske dežele kot industrijsko in trgovsko središče Španije; toda kdor pride v dotiko z voditelji katalonske narodne manjšine, se prepriča kmalu, da so Katalonci ravno tako ponosni tudi na svoje poljedelstvo. Iz števil, ki jih priobčuje vlada v Madridu, je razvidno, da pridelajo katalonske pokrajine eno petino vsega španskega olja, četrtno živinske krme, eno tretjino zelenjadi, 45 od sto vsega vina, polovico sadja, 79 od sto pomaranč in

99 od sto vsega riža. Katalonci po udarjajo pri tem, da se morajo za te uspehe zahvaliti samo pridnosti, vztrajnosti in razumnosti svojih kmetov. Španski poljedelec je len in nazadnjaški. Katalonski vinogradniki proizvajajo na primer 45 od sto vsega vina, kljub temu da posedujejo Španci 70 od sto vseh vinogradov v državi. Da izvečejo iz zemlje obilnejše in boljše pridelke, namakajo Katalonci petino svoje dežele z umetnimi napravami. Isto bi lahko delali tudi španski poljedelci, v resnici namakajo umetno pa le 5 od sto svoje zemlje. Zaostalost španskih kmetovalcev se vidi n. pr. tudi v tem, da je pri njih kunčereja nepoznana, dočim redijo Katalonci 8 milijonov domačih zajcev. Vrednost španskih konjev se ceni na trgu povprečno s 500 pezetami na glavo, dočim se prodajajo katalonski konji po 1000 pezet ali 2500 lir.

Radi svoje marljivosti in naprednosti je torej Katalonija tudi v poljedelstvu neodvisna. Edini pridelek, ki ga mora uvažati, je žito, in sicer za 3 milijone 200 tisoč ton (1 tona je 10 kvintalov) na leto. Žito bi Katalonci lahko uvažali zelo po ceni iz tujine, a španska vlada je naložila na kvintal 15 pezet carine in prisilila tako katalonsko manjšino, da kupuje drago žito večinskega naroda. Za žito gre vsako leto iz Katalonije približno 120 milijonov italijanskih lir v žep španskih kmetov in trgovcev. Pomanjkanje žita krije pa Katalonija z ostalimi poljskimi pridelki, ki jih izvažajo prav obilno skozi pristanišča Barcelono, Valencio in Taragono.

Najmočnejši davkoplačevalci v državi.

Neprimerno večje dohodke dajeta pa Kataloncem industrija in trgovina. V katalonskih pokrajinah je združena skoro vsa industrija Španije. V rokah katalonske manjšine je nič manj ko 899 tovarov za bombaževino s 84 tisoč delavci, 57 predilnic za svilo, 11 tovarov za steklo, 473 strojaren, 75 tovarov za papir in tako dalje. Katalonci imajo v svojih rokah mogočne

banke z več ko eno milijardo (1000 milijonov) lir kapitala in številne parobrodne družbe z 255 trgovskimi ladjami. Katalonska manjšina je lastnica skoro ene tretjine trgovske mornarice španske države.

Da plačujejo te bogate pokrajine državi mnogo davkov, je naravno. Toda Katalonci trde, da jih španske vlade namenoma in načrtoma izkoriščajo. Katalonija, ki tvori približno eno osmino državnega ozemlja in petino prebivalstva, — pravijo, — plača vladi eno tretjino vseh davkov. Sama pokrajina Barcelona odšteje vsako leto toliko davkov kolikor 28 španskih pokrajin skupaj. Mi, ki dajemo državi toliko denarja, imamo pravico, da država za nas skrbi in nas gospodarsko in kulturno podpira. Koliko našega denarja se vrne v obliki cest, železnic, bolnišnic in drugih javnih del v deželo? Pisatelj A. Nancy pravi, da dobi država od Kataloncev letno 600 milijonov pezet davkov (1 pezeta približno 2 liri in pol), v deželo se pa vrne le 150 milijonov. Ostalih 450 milijonov obdrže v Madridu in uporabijo v svoje namene. Španska državna banka »Banco de Espana«, katere moč sloni na bogatem katalonskem gospodarstvu, daje posojila španskim pokrajinam in podjetnikom, Katalonijo pa popolnoma zanemarlja.

Ker se država ni dovolj menila za krajevne potrebe, so si Katalonci pomagali sami. Pred prevratom Prime de Rivero, so imeli Katalonci 4 deželne zbornice, ki so bili združeni v višji enoti, tako zvanem Mancomunitatu. V teh avtonomnih zastopih so si Katalonci nalagali prostovoljne deželne davke in zidali z njimi ceste, mostove, železnice, bolnišnice, podpirali poljedelstvo, obrt in trgovino, odvarjali ljudske, srednje in visoke šole in tako dalje. Mancomunitat je izvršil med katalonskim ljudstvom velikansko gospodarsko in kulturno delo.

Ko je prišel Primo de Rivera na površje, je razpustil deželne zbornice in Mancomunitat ter imenoval na njih mesto vladne komisarje. Ravno tako je razpustil občinske odbore. Prepo-

vedal je katalonsko narodno zastavo, zabranil rabo katalonščine v javnih uradih in uradnih spisih, zaprl katalonske šole, prepovedal zasebne tečaje katalonskega jezika, začel preganjati duhovnike, ki so pridigali vernikom v katalonščini, razgnal zvezo katalonske mladine, kjer je bilo organiziranih 50.000 fantov in deklet, uvedel cenzuro nad časniki in tako dalje.

Ta protikatalonska politika de Rivero je vzbudila med manjšino zelo oster odpor.

Narodno gibanje.

Najhujše je zadelo Katalonce, da se je Primo de Rivera dotaknil njih jezika. Zanj je bila katalonščina narječje, ki se mora umakniti španskemu književnemu jeziku, Katalonci se pa smatrajo za poseben, samostojen narod. Sklicujejo se pri tem na srednji vek, ko je Katalonija tvorila lastno državo, imela svoje kralje in svoj parlament, svoje pesnike, pisatelje in učenjake. V 13., 14. in 15. stoletju je bila katalonščina jezik dvora in javnih uradov, nje so se posluževali poleg latinščine tudi v diplomatičnih poslih. Katalonski zgodovinpisci so bili tedaj med prvimi v Evropi. Najbolj znameniti misleci tiste dobe so bili Ramon Lull, Arnau de Vilanova, Eximenis in Sibinda. Ramon Lull je napisal v katalonščini prvo veliko delo o modroslovju, Andreu Febrer je prevedel v katalonščino Dantejevo »Božanstveno Komedijo«. Šele ko se je v 15. stoletju Katalonija združila s špansko deželo Kastilijo in so zavladali v deželi španski kralji, je začel propadati vpliv katalonskega jezika. Katalonci so se skušali dvakrat odrgati od Španije in obnoviti staro državo: uprli so se leta 1640. in 1714., a so bili vsako krat poraženi. Zgubili so pokrajinsko avtonomijo, narod se je vdal v usodo. S španskim vplivom se je širila tudi španščina, ki je bil jezik dvora. V treh stoletjih je narodna zavest med Katalonci popolnoma zamrla, tako da so se celo pisatelji posluževali v knjigah španščine. Katalonščina je živela samo še med pripro-

V. J. Križanovska:

KRALJICA HATASU.

Roman iz življenja starih Egipčanov.

Pritlikavec je odvedel vojščaka v majhno sobo zraven vhoda in odšel. Ko je Keniamun ostal sam, je razmišljal o tem, kaj bo govoril. Dasi je bila čarovnica Abrakra slovita, vendar ni nihče vedel za njeno poskoljenje. Pojavila se je v Tebah kmalu po zmagovitem povratku Tutmesa I. s pohoda k bregovom Evfrata. Dobro poučeni ljudje so trdili, da je bila ujeta s Hititi in da ji je Hatasu vrnila prostost. Govorili so o nekem Abrakrinem prerokovanju mladi kraljici, ki se je do pičice izpolnilo. Za to ji je kraljica darovala hišo in jo včasih pozvala v svojo palačo.

Keniamunove misli je prekinil Hapi, ki mu je naznanil, da ga gospa čaka. Za trenotek je grbec pridvignil kožnato zaveso in vojak je stopil v čarovnično svetišče. Bila je to velika, skoraj temna soba, ki jo je kadeča se svetiljka, stoječa na kameniti mizi, slabotno razsvetljevala. Za mizo je sedela starka, oblečena v modro tuniko. Na glavi je imela pester, progast robec.

Nekaj kodrov sivih las ji je padalo na čelo. Nagrbnjeno in raskavo obličje je bilo rumenkaste barve. Na kolenih ji je dremala črna mačka. Druga, rjava mačka je sedela na naslonjalu stolice.

»Da si mi zdrava, modra Abrakra!« je rekel Keniamun in pristopil k njej. »Prejmi v dar to malenkost.«

Starka mu je pokazala stolico. Nato je odprla Keniamunovo skrinjico in z večjim pogledom pregledala težko zapestnico, stekleničico z dragoceno tekočino in amulet,¹⁾ ki sta ga krasila rubin in tanka, zlata verižica. Prijazen usmev ji je razsvetlil obličje.

»Hvala ti, dečko. Tvoja obzirnost me veseli. Že davno sem si želela takega amuleta. Zdaj pa mi povej, kaj te je privedlo semkaj? Govori odkrito in ne boj se ničesar. Če je tvoja boleost še tako huda, stara Abrakra te ozdravi.«

Keniamun ji je vse natančno povedal in ji obljubil veliko nagrado, če najde sredstvo, ki bi Hartatefa onemogočilo in ga ločilo od Nejte. Starka ga je pazljivo poslušala in se pri Hartatefovem imenu suho zasmejala:

¹⁾ predmet, ki je po veri paganov in malikovalcev nosilec varoval pred nesrečami.

stim ljudstvom. Mnogi so mislili, da je Španija ne samo politično, temveč tudi jezikovno ujedinjena.

Toda velika francoska revolucija (1789.) je kakor skoro vse evropske narode prebudila tudi Katalonce. Francoski revolucionarji so obljubili Kataloncem samostojno republiko. Robespierre je zaukazal, naj se francoski ustavni zakoni prevedejo v katalonščino. Iste politike se je držal Napoleon I. Ko je prišla Španija pod njegovo oblast (1808.), je bil v Kataloniji poleg francoščine uradni jezik tudi katalonščina. Od tistega časa je katalonska narodna zavest začela zažemati vedno večje kroge: najprej razumnike, iz katerih so po letu 1850. izšli veliki pesniki in pisatelji, nato pa tudi široke plasti ljudstva. Katalonščina je zavladovala v cerkvi, dočim je španske vlade niso hotele nikoli vpeti v državne šole. Katalonci so si pomagali z ustanavljanjem zasebnih šol, ki so se čedalje bolj množile. Deželni zbori so začeli pred 30 leti odpirati tudi univerze, učiteljska in visoke znanstvene zavode. Za časa svetovne vojne so ustanovili visoko šolo za industrijo, kamor so prihajali ne le dijaki iz Katalonije, temveč tudi iz Amerike in drugih evropskih držav. Ponos Kataloncev je bila nadalje visoka šola za poljedelstvo. Primo de Rivera je večino teh šolskih zavodov zaprl ali pa odstavil katalonske profesorje ter jih nadomestil s španskimi.

Posledica de Riverove politike je bila, da so v Kataloniji dobile premoč revolucionarne struje. Prej bi se bila večina Kataloncev zadovoljila z avtonomijo v okviru Španije, danes se pa sliši vedno glasnejše zahteve po lastni državi.

Nova španska vlada je razmere v Kataloniji precej izboljšala: vrnila je svobodo tiska, izpustila iz zaporov politične kaznjence, dovolila katalonskim strankam, da se organizirajo. Obljubila je, da razpiše volitve v občinske in deželne zastope in vrne deželi samoupravo. Želeti je, da popravi de Riverove napake in reši katalonsko vprašanje v miru in zakonitosti.

Okno v svet.

Izjave grofa Bethlena.

Inozemsko časopisje se bavi še vedno s potovanjem načelnika ogrske vlade v Rim ter poudarja, da je bil njegov obisk pri Mussoliniju zelo važen. Pravijo, da se mislijo Ogrji gospodarsko in politično približati Avstriji, s katero so imeli po vojni pogoste spore. Med obema vladama bo posređoval bajerški prvi minister Mussolini. To je danes lažje, ker se je med Avstrijo in Italijo sklenila prijateljska pogodba in zaleže Mussolinijeva beseda mnogo v Budimpešti in na Dunaju.

Grof Bethlen je ob povratku iz Italije dal uredniku lista »Oraj Uisag« izjavo, kjer pravi: »Zunanja politika države bo slonela tudi v bodoče na dosedanjih stebrih. Eden glavnih stebrov, na katerega se naslanja zunanja politika Ogrske, je prijateljska pogodba z Italijo (sklenjena v aprilu 1927., uredništvo). Upamo tudi na boljši razvoj prijateljskih razmer z Avstrijo in drugimi državami. Zadnji obisk, ki ga je napravil zunanji minister Walko v Angori (glavno mesto Turčije, ur.), in tisti, ki ga misli v kratkem narediti v Atenah, dokazujeta, da se je Madjarska oprostila iz politične osamljenosti.«

Grof Bethlen je nato poudaril, da Ogrska nima boljšega in bolj odkritega prijatelja nego je Mussolini: svoja prijateljska čustva in polno odkritosrčnost je podprl z nešteti dokazi. Dokazal je celo dobro voljo, da priinese v interesu italijansko-ogrskega prijateljstva, ako treba, tudi žrtve. Madjarska je vezana na Italijo in njeno voditelja z večno hvaležnostjo. Mussolini — je dodal Bethlen — se ne zanima samo za splošne politične zadeve Ogrske, temveč zasleduje pazno tudi potankosti. Tako presoja lahko položaj Ogrrov pravično in njegove sodbe so zelo ugodne za Ogrsko.

V Indiji teče kri.

Ko je Mahatma Gandhi začel organizirati nepokorščino proti angleškemu oblastvom, je svojim pristašem stro-

go zabranil nasilje. Po njegovem pričanju se bo indijsko ljudstvo osvobodilo tujega nadvladja samo s pasivnim odporom in ne s silo. Gandhijevi pristaši se pa ne držijo povsod teh navodil. Iz Indije prihajajo vesti o krvavih spopadih med orožniki in prebivalstvom. V mestu Chitegong, ki je eno najvažnejših središč Indije, je prišlo kar do pravega punta. V noči od velikega petka na veliko soboto so uporniki naskočili vojaška skladišča municije, si razdelili orožje in zasedli nato železniško postajo, pošto in drugo javna poslopja. V boju, ki se je vnel med policijo in puntarji, so zmagali uporniki in postali tako gospodarji mesta. Ker so prej prerežali vse brezžične žice, je angleška vlada zvedela za upor po radiju. Vstaši so iztrgali v bližini mesta tudi železniške tračnice, da se je vlak prevrnil in promet ustavil. Šele rednemu vojaštvu se je posrečilo obkoliti upornike in vzpostaviti red.

Angleški podkralj Irwin je izdal nato naredbo, kjer daja policiji pravico, da sme sumljive osebe tudi brez dovoljenja sodnije zapreti in izvršiti pri njih hišne preiskave. Do tega izjeme ukrepa se je odločil podkralj iz bojazni pred novimi upori in nemiri. V Chitegongu, Kalkuti in drugih mestih krožijo oklopni avtomobili z orožniki, vojaki stražijo uradna poslopja. Pri zadnjem spopadu je padlo 6 orožnikov, mnogo več je pa ranjencev. Kljub krvavim nemirom angleška oblastva niso še zaprla Gandhija, temveč ga pustijo, da nadaljuje borbo.

Vsak človek si želi kak dobitek,

toda dobitek je po navadi odvisen od sreče. Le dobitki, ki obstajajo iz zlatih prstanov z lepim kamnom niso odvisni od sreče. Tak prstan dobi vsak, kdor nabere 200 listkov, ki so priloženi vsem po 1/4 kg težkim paketom jajčnih testenin »PEKATETE«.

»Ali veš, kdo je bil pred teboj pri meni, Keniamun? Hartatef. Hotel je imeti eliksir¹⁾ ljubezni, da bi se Nejta vanj zaljubila.«

»Ali si mu ga dala?« je vzkliknil vojščak in poskočil z mesta.

»Ne, ker nimam ne njegove ne dekletove krvi. Pozneje se o tem pomeniva. Zdaj pa sedi in poslušaj. Na Hartatefa sem jezna. Dasi je bogat, se daje odirati od svoje zavržene ljubice Ganofere. To staro in domišljavo živinče je ljubosumno nanj in ga zasleduje. Vzela mu je ogrlico, ki je bila namenjena meni. Odjemlje mi obiskovalce, hvaleč se, da zna prerokovati bodočnost in pozna skrivnosti prirode bolje od mene. Obema se za to oddolžim. Kar sem izgubila, se mi zopet povrne,« je pristavila in stisnila pesti. »Zdaj pa, Keniamun, predno ti kaj svetujem, dovoli, da ti prerokujem bodočnost. Črte na tvojem čelu govore o zanimivem življenju, polnem burnih dogodkov.«

Abrakra je razžarila oglje na trinožniku, stoječem na mizi. Nato je prinesla čašo z neko črno tekočino in skrinjico, ki je bila napolnjena z nekim praškom, od

katerega je vrgla nekaj ščepcev na ogenj. Odpila je nekoliko tekočine iz čaše in dala izpiti nekaj požirkov tudi Keniamunu. Nato ga je prišla za roko in nepremično obsedela. Čez nekaj trenutkov molčanja, ki ga je motilo samo prasketanje oglja, se je starka vzravnila. Telo ji je bilo hladno in otrplo. Široko odprte, izbuljene oči so bile brez izraza in so zrle v eno točko. Kakor stroj je prišla za tablico in z nenavadno naglico pisala. Ko je tablica padla na tla, jo je odrevenelost minila. Dvignila je tablico in zamajala z glavo.

»Čudne reči so se mi odkrile. Najprej dobra vest: Hartatefa uničimo. Vendar pa se ti ne boš oženil z ljubljeno dekletom. Tisti, pri katerem si bil, predno si prišel k meni, postane njen mož. Kar se tebe tiče, boš pozneje zapleten v velike spletke, zaradi katerih poteče mnogo krvi in pogine mnogo ljudi. Žrtev te zarote bo silen mož. Ti boš spravljal v tek kolo, ki zruši tega velikan. Če pa boš zvest našemu velikemu faraonu Hartasu, se izogneš nevarnostim in končal boš s tem, da se oženiš s krasno in bogato žensko.«

Bolesten občutek je stisnil Keniamunovo srce. Kakor blisk mu je preletela glavo misel, da ga bodo hoteli pridobiti za stranko Tutmesovo. Toda ali je mogoče, da se Sargon poroči z Nejto?

¹⁾ čudodelna pijača ali kamen.

Kaj nam pišejo z dežele?

Iz Vremske doline.

Vremska dolina. — (Vesel po-
jav. — Izboljšanje cest. —
Jez dremlje.) — V Vremski do-
lini in še dalje ob naši Reki opazamo
letos napredek, ki ga ne smemo pre-
zreti. Na pobudo kmetijske potoval-
ne šole in z medsebojnimi vzgledi smo
letosnjo zimo v prvič storili nekaj,
da obvarujemo sadno drevje nešte-
tih škodljivcev in glivičastih bolezni.
Sadovnjaki pridnejših sadjarjev nu-
dijo novo lice. Drevesa so očiščena
mahu, lišajev in odmrle skorje in na-
mazana z močno raztopino zelene
galice in apna. Drugi so se poslužili
antiparazita in prahu »Caffaro«. Ne-
verjetno je, koliko različnih črvov in
drugačnih zajedavcev smo našli pod
odmrlo lubadjo in koliko raznih za-
leg, ki so potrpežljivo čakale pomladi.
Lepilni pasovi, ki so bili v jeseni pri-
vezani na debla, so bili prve dni de-
cembra do kraja natrpani s prileplje-
nimi samicami zimskega pedica, da ne
štejem raznih drugih moljev. Ljudje
spoznavajo, da je boj proti zajedav-
cem uspešen in so odločeni nadalje-
vati čeprav ne vsi. Dobra volja se
kaže že v tem, da so si nekateri kupili
avtomatične sadne škropilnice iz
medi, ki so neusmiljeno drage. Ti ne
bodo popustili boja, marveč navdu-
šili še druge. — Najhujše skrbi nam
povzroča v tem času cvetoder. Te-
mu nepridipravu ni mogoče zlepa do-
živeti. Ker je rilčkar, ga ne moremo
ugonobiti s strupi, in ker leta, se ne
da ujeti na lepilne pasove. Ne pre-
ostaja nam drugega nego otrsanje
v jutranjih urah. Ko smo šli na to
delo in otrsali na razgrnjene rjuhe,
so se nam oči izbulile. Do tisoč cveto-
derov je bilo na poedinih jablanah!
Vsi soglašamo sedaj, da ni čudež, če
naše drevje tako malo rodi. Čudež je,
če sploh kdaj obrodi! Do zdaj smo
ugonobili teh požeruhov 1.149.362 in
še jih bomo! Sedaj je tudi čas, da
začnemo škropiti brsteče cvetje s

polodstotnim svinčnim arzenatom
in s kvasijevim izvlečkom proti listnim
ušem, kjer se bodo pojavile.

Od Senožec do Famelj se gradi
nova moderna cesta, ki bo končana že
to poletje. Druge ceste se nam še o-
betajo, n. pr. nova cesta na Barko in
druga, ki pojde na Misliče in Vatov-
lje. Ne bo dolgo, ko ne bodo več
naše vasi zakotne. Postale bodo to-
vornim avtom dostopne in to dejstvo
bo šele dvignilo naše sadjarstvo do
prave veljave.

Jez, ki ga namerava zgraditi »So-
cietà Idroelettrica dell'Alto Timavo«
pri Vremah čez našo Reko, spi doslej
še spanje pravičnega. Bili smo skoro
prepričani, da se bo delo začelo že v
tej pomlad, pa ni videti znamenja.
Radi velikega načrta je upadel po-
djetnikom menda pogum.

Gabr pri Pregarju. — Tudi mi se
moramo kaj oglasiti, sicer bodo bravci
»Novega lista« mislili, da spimo spanje
pravičnega. V resnici pa je bilo poseb-
no v predpustu ravno nasprotno. Po-
sledica dobre letine se je videla skoro
vsako nedeljo po raznih škednjih, kjer
so plesali in zalivali prah z rujno do-
mačo vremščino. Deklet ni manjkalo;
iščejo si revice fante, kjer je pač pri-
lika. Toda vse mine, in letošnji pust
je tudi. Sedaj smo sredi posta in fan-
tovska ter dekliška korajža se izka-
zuje pri kopanju njiv in trebljenju se-
nožeti. Ravno te dni, ko so vremena
lepa, se vse žuri, da obdela svoj kos
zemlje. Tudi letos upamo na dobro
letino, če bo Bog dal svoj blagoslov.

Gabrški fantje.

Iz idrijskega kotla in okolice.

Prazniki. — Veličastni veliko-
nočni prazniki, ki stalno privabijo
pod domači krov številne Idrijčane,
so kljub neljubemu deževju v velikem
tednu izpadli prav lepo. Šele dobro
uro pred procesijo je ponehal dež.
Najsvetejše je pri procesiji nosil

preč. g. L. Likar, župnik iz Sp. Idrije,
ob asistenci treh gospodov. Spreveda
so se udeležili zastopniki raznih obla-
stev, mestni gasilci, ki so v soboto
tvorili že častno stražo pri božjem
grobu, vrla cerkvena godba, ki je z le-
pimi komadi jako pohvalno sodelo-
vala, mogočen pevski zbor, razne cer-
kvene organizacije itd., ter številna
množica vernikov. Razsvetljava je
bila tudi obilna. Da je bil božji grob
prelepo ozaljšan, je v Idriji že nekaj
umljivega, kar je lahko v ponos moj-
stru cerkveniku in v čast domačinom,
ki tako radi dajejo cvetje na razpo-
lago za čast božjo. Na praznik je
preč. msgr. daroval veliko sv. mašo
ob asistenci treh gospodov. Na koru
je močan zbor in orkester podal lepo
in mogočno Wagnerjevo mašo. Lju-
bitelji lepe pesmi so imeli zelo lep
užitek.

Novi grobovi. — Kruta smrt
se pa ni ozirala na skrivnostno razpo-
loženje faranov. Na kraj tuzemskega
počitka smo te dni spremili: 33-letne-
ga rudn. pisarja Stanislava Ferjan-
čiča, 29-letno Marijo Maravcovo in
njenega bratranca 28-letnega Rafaela
Kosmača, 63-letno Marijo Močni-
kovo, ženo posestnika na Zemlji, in
55-letno posestnico Franciško Vonči-
novo. Bog jim bodi dober sodnik!

Nesreča. — Pret. nedeljo je z
malim motornim kolesom padel v bli-
žini Marofa pod cesto 26-letni Julij
Sinkovec. Dobil je hudo rano na glavi.

Sp. Idrija. — (Procesija.) —
Procesija se je vršila lepo kot
vedno pri nas. Udeležba je bila izred-
no obilna iz naše in okoliških župnij.
Razsvetljava pa taka kot malokje.
Mnogi tujci niso mogli prehvaliti pri-
farcev. Idrijska cerkvena godba je do-
vršeno sodelovala in smo ji za to po-
žrtvovalno dejanje zelo hvaležni. Ve-
seli nas napredek, ki ga je pridobila
ta godba zadnja leta. Da so pri nas
strokovnjaki v pritrkovanju, je pa
itak že znano.

Vojsko. — Vest, da je v Ljubljani
umrl naš odlični župljan prof. Ivan
Gruden, je vzbudila pri nas obilo ža-
losti. Kdor je poznal njegovo visoko

obljubiti, da boš pustil izvršiti zločin in da mi prineseš
srce posvečene živali.«

V tem trenutku je trikrat potrkalo na vrata.

»Čas je, da odideš, Keniamun, kajti prišel je nov
gost, ki želi z menoj govoriti,« je rekla naglo Abrakra.
»Pa bodi miren. Poskrbela bom za tvojo zadevo. Na
svidenje!«

Ko je mladi mož odšel, je starkino obličje žarelo
od veselja.

»Končno,« je rekla, »bom imela srce posvečenega
ovna, ki se je rodil v Tutmesovih hlevih in je posvečen
Amonovemu tempelju. Zdaj sem gotova, da Hatasu
zmaga, on pa pade.«

Vročina je postajala dušeka. Keniamun je bil lačen.
Pogled na konja, da čim prej prispe domov. Pogled na
veliko hišo, ki je bila rdeča in višnjevo pobarvana, je
izpremenil njegovo prvo misel. »Pojdem na zajtrk k lepi
Noferuri,« je rekel. »Nisem je še obiskal in tudi Romo-
ne, dasi je tako naklonjena vojščakom kraljice Hatasu!
Ta izraz vljudnosti mi dodeli imenitno južino in vesel
pogovor.«

(Dalje.)

»Hvala ti, dobra Abrakra. Videla boš, da se moja
zvestoba do slavne kraljice konča samo z mojo smrtjo.
Zdaj pa mi povej, na kakšen način uničim Hartatefa in
koliko zahtevaš, ko bo to izvršeno?«

»Ne bom ti določevala cene. Radodaren si in po-
plačaš me po zasluženju. Zdaj pa me pazljivo poslušaj.
Povedala sem ti že, da me je Hartatef prosil za ljube-
zensko pijačo, toda nima snovi, ki jih je treba za njeno
sestavo. Obstoji pa kri, ki more nadomestiti Nejtino, in
sicer je to kri posvečenega ovna iz Amonovega tem-
peljna. Če Hartatef z lastno roko zakolje posvečeno
žival, ji iztrga srce in mi v posodi prinese njegovo kri,
tedaj se Nejta vanj zaljubi.«

»Nikdar se ne bo drznil zagrešiti takega bogo-
skrunstva,« je rekel Keniamun ves v trepetu od vraže-
vernega strahu.

»Moja reč je, da ga vzpodbudim k temu dejanju. Ti
ga zasleduj in ga v odločilnem trenutku pograbi na
mestu zločina.«

»To ni težka stvar. Med žreci čuvaji imam bra-
tranca. Povej mi samo uro; že poskrbim, da ga pri-
memo.«

»To ti naznamim, ko pride čas. Vendar pa mi moraš

Katoliška knjigarna v Gorici

se preseli
s 1. majem na Travniki št. 11

izobrazbo in ga videl ob njegovih obiskih, prav takega kot nekaj, šaljivega, ponižnega »Amevnikarjevega« pastirčka in ministranta, ta bo znal razumeti našo žalost. Pri nas bo ostal njegov spomin neizbrisen. Gospej soprogi in hčerki pošljamo topla sozolja.

Sp. Kanomlja. — Zadnji čas so se lotili popravljati tudi našo cesto. Bila pa je že res tudi nujna potreba. — Nekaj naših fantov se zopet napravlja v tujino. — Deževno vreme nam je tako nagajalo, da smo s poljskimi deli precej zastali.

Srednja Kanomlja. — (Smrt.) — Po dolgem trpljenju je umrl posestnik Ferdinand Likar, p. d. Mohorič. Bil je v najlepši moški dobi. — N. v m. p.!

Iz Brd.

Fojana. — (To je surovo!) — Zadnje čase obiskujejo našo vas nekateri rogovileži iz sosednih vasi. Ker se nič preveč vzgledno ne obnašajo, bi jim svetovali, naj prihodnjič raje doma ostanejo. — Predzadnjo soboto so neznanci obiskali vrt g. Mauriča. Potrgali in pokončali so več vrst cvetic.

Vrhovlje. — (Za zvon.) — Povedali smo že, da smo dobili nov zvon. Delo je lepo in izvršeno po navodilih našega strokovnjaka svénika Mercine. Na belo nedeljo bo pri nas običajna slovesnost in darovanje za zvon. Sosedje, pridite!

Šmartno. — (Naše starine. — Bolni rojak.) — Od nas jih je veliko odšlo v Argentinijo. Nekateri starši se že kesajo, da so se zadolžili za svoje otroke, ki jim iz tujine nič ne pošiljajo. — Podjetje Ribi je kupilo starinski stolp in ga bo popravilo, da bo v njem garaža, ker je Šmartno sedaj središče za promet Ribijevih avtov. Neki inženirji iz Trsta so pa naše stare trdnjave fotografirali in prepovedali popravilo stolpa, češ da starine morajo ostati kot prej — brez ometa in beljenja. Vendar se poprava nadaljuje, a ohraniti se mora starinski značaj stavbe. — Č. g. Vendramin Hilarij, salezijanec iz naše fare, je v Gorici smrtno bolan. Priporočamo ga v molitev!

Kojško. — (Starinski zvon.) — Gotovo ve skoro vsak Kojščan in celo Bric, da veliki zvon pri sv. Križu v postu ne zvoni. Stari ljudje pravijo, da ima to posebnost samo naš zvon in eden v Rimu. Koliko je na tem resnice, ne vemo. Na pustni torek ob 11. uri ponoči dolgo zvoni in s tem naznanja, da je konec pustnega norenja ter da se začenja resni čas. Na pepelnično sredo ga že nadomestuje srednji zvon in nato skozi cel post; pri nas pravijo, da se zvon posti. Na veliko soboto, ko zapoje mašnik slavo, tedaj se spet oglasi v zboru s svojima tovarišema in zvoni, ko že druga dva umolkne, pa ne več tako žalostno, kakor na pustni torek, ampak veselo

in zdi se, da se tudi on raduje veliko nočnega praznika. — Kakor se sliši, bomo v kratkem dobili elektriko tudi mi in vse vasi v Brdih. Upajmo, da ne ostanemo samo pri govoricah. Pravijo, da v tretje gre rado.

Gor. Cerovo. — Po prizadevanju organista g. Romualda Makuca smo imeli na velikonočni ponedeljek v cerkvi prav lep cerkven nastop. Peli so domači, števerjanski in spodnje cerovski pevci. Vse je šlo kot namazano. Velike zasluge ima pri tem tudi g. Bratuž Joško. Hvala pa tudi vsem pevcem in pevkam, od katerih pričakujemo, da nas v kratkem spet iznenadijo s kako lepo pesmijo. Hvala tudi vsem darovalcem.

Iz Istre.

Cezarji. — Cezarski fantje moramo opomniti nekatera dekleta, ki se hočejo k nam rakazovat z ne prav posebnimi oliko. Predzadnji ponedeljek so se tri od njih tako napile in tako kričale, da je vsa vas skupaj letela.

Fantje.

Dekani. — (Dobro srce.) — Naši cerkvi je darovala neka domača oseba precejšnjo svoto denarja. Vsi se ji lepo zahvalujemo. Č. g. župnik in možje so sklenili, da bodo s tem denarjem popravili veliki oltar. Z delom bodo pričeli po veliki noči. Gradivo so že nabavili. — Minuli mesec je umrl 80-letni posestnik Peter Piciga. Bil je tihega značaja. Pel je tudi v cerkvenem zboru. N. p. v m.!

Socerb. — Naši otroci imajo zdaj lepše za v šolo, ker jo imamo doma. Omeniti moramo tudi, da je pri nas kruh dražji kot drugod. Tudi dekleta si ustnice menda bolj barvajo kot drugod. Kljub temu pa jih imajo fantje za norice, seve tiste, ki to zaslužijo in se po cele noči sprehajajo po glavni ulici »Katarina Čuča«.

Gradišče pri Podgradu. — (Malo živine.) — Seno je letos zelo poceni. Še po 20 lir ne najde kupca. V vasi je menda 60 glav živine, medtem ko smo je v letu 1921. našli 147. Radi denarjeve stiske smo skoro vse poprodali. Mleko prodajamo po 60 stotink mlekarji v Hrušici. Mlekarji pravijo, da je cena v Trstu padla za 10 stotink, kar ni dobro za nas. — V naši vasi živi Helena Miklavčičeva, ki se je rodila l. 1833., a še danes pridno dela na polju.

Iz Vipavske doline.

Zalošče. — (Vsak po svojih močeh!) — Na velikonočni ponedeljek smo imeli običajno velikonočno slovesnost. Nekaj novega je bilo to, da je prvič nastopil novi zbor z novim pevovodjem. Kakor moramo pohvaliti njihovo dobro voljo, zaslužijo z druge strani vendar malo graje; ne toliko sicer pevci — morda samo tisti, ki so se radi užaljenosti iznevrili dornberškemu zboru — kolikor pevovodja, ki je vzel za na novo ustanovljeni zbor pretežno mašo. Drugič

bo boljše, če izbere skladbe, ki so primerne močem.

Štomaž na Vipavskem. — (Mrtvaški zvonovi.) — 14. t. m. so zvonovi naznanjali žalostno novico. — Umrla je vdova Frančiška Klemenčičeva, mati šesterih otrok. Pokojnica je bila žena krščanskih načel. Bolehala je že delj časa. Kako je bila čislana in spoštovana, je pričal pogreb, katekrega se je udeležilo mnogo ljudstva iz domače in iz sosednih vasi. Marsikatero oko je bilo solzno, ko so pokladali 39-letno ženo v zemljo. Domačim naj bo v tolažbo sočustvovanje tolikih, ki so spoštovali in cenili vzorno mater. Njej pa naj bo zemljica lahka!

Dornberg. — (Kupcev manjka!) — Naši vinogradi rodijo na desetisoče hektolitrov samo dobrega vina za prodajo. Žal, da je letos do brij kupcev le malo. Zato se nam obeta večja poraba vina na domu. A žepi kmetovalcev? Kako se jim bo kaj godilo? Gospodarske razmere so resne in bati se je, da pridobi tal, posebno med mladino, alkohol! Učimo mladino treznosti, varčnosti in marljivosti, da ne zaležemo v dolgove in pridemo ob gospodarstvo! Ljubezen do zemlje, ki nas hrani, ne umira; dokaz za to so naši bregovi, spremenjeni s trudom in znojem iz trdih pušč in golakov v vzorne vinograde.

Lozice pri Vipavi. — (Vzgledni fantje in dekleta.) — Nekateri naši fantje so se pošteno postavili. Raje kot da bi v gostilnah popivali, so se dogovorili z našimi vrliimi dekleti, da so skupno darovali za oltarni prt v cerkvi. Na dan vstajenja Gospodovega so pregnili oltar prvič z novim prtom. Najsrčnejša hvala vsem tistim, ki so kaj prispevali in posebno pa dekletom, ki so se toliko potrudila z delom. — Pred letom smo imeli pri nas zelo lepo petje. Sedaj pa pojejo samo ob velikih praznikih. Vzrok je prepičla plača. Tu je treba potrkati na srca pevcev in darovalcev.

Goče. — (Tristoletnica.) — Naša župna cerkev praznuje letos tri stoletnico obstoja. Najlepše je proslavil to izredno slavlje naš g. župnik. Oskrbel nam je nove zvonove, napešljal električno razsvetljavo, sedaj so pa v delu še nove orgle, ki nam bodo za praznik sv. Rešnjega Telesa prvi krat zapele. Prav hvaležni smo gosp. župniku, ki se toliko trudi za olepšavo našega farnega svetišča. — V zadnjem dopisu se je nekdo zaletaval v nekega ženina, češ da se ne bo več zgubil po Gočah, ker so fantje dali ulicam imena. Toda zdi se, da se bo dotičnik, ki je pisal, kljub imenom zgubil po goških ulicah.

S Krasa.

Jamlje. — (V cvetu let...) — 12. aprila je v cvetu mladosti umrl po kratki bolezni Alojz Radetič. Vsa soska ga je rada imela. Pogreba se je udeležilo vse polno ljudi. — Posebno hvalo zaslužijo doberdobska

dekleta, ki so lepo pela na grobu. Da bi dragi Lojzek užival nebeški mir, mu žele prijatelji.

Tomaževica. — (Zvonovi.) — Po dolgem pričakovanju smo vendar dobili nove zvonove za našo podružnico. Prišli so iz Padove in tehtajo 21 stotov. Posebno vesel jih je cerkovnik, ki je moral doslej zvoniti na granate. — Na veliki petek je umrla blaga žena in skrbna gospodinja Alojzija Pečenkova, stara 45 let. Zapušča moža in 6 nepreskrbljenih otrok. Bog ji daj v miru počivati!

Doberdob. — (Slabo končujem o.) — Za veliko noč nam je pevski zbor par prav lepih zapel. Škoda, da ni več discipline pri vajah. Žal nam je tudi, da smo skoraj vse praznike in tudi te končali s plesom.

Vel. Dol. — Pri Ralcevih so pripekljali domov listje. Ko so ga spravljali v hlev, je mlada gospodinja začutila, kako jo je nekaj zbadlo. Noga ji je začela otekati in morali so jo prepekljati k zdravniku v Komen, ki je dognal, da jo je pičil modras. Za mla do mater, ki ima ravno dojenčka, bi bilo postalo nevarno, da ji ni zdravnik brž nudil prve pomoči.

Komen. — (Lepi prazniki.) — Za veliko noč smo imeli prav lepo vreme. To je še bolj povzdignilo slovesno procesijo, ki se je razvila v prav lepem redu. Pevski zbor je slovesnost olepšal. Le deklet pod Marijino zastavo smo premalo opazili. — Na belo nedeljo bo shod sv. Jurija, zaščitnika naše fare. Ta dan se bo vršil tudi običajni semenj.

Sveto. — Pred kratkim je odšlo v južno Ameriko zopet 5 mladih moči. Precej naših fantov povabi iz domačije tudi svoja dekleta za zakonske družice. Prav je, da tudi v tujini ustanove poštene slovenske družine.

Zgonik. — V tržaški bolnišnici je umrla pred kratkim Ivanka Grudnovska, ki je še na smrtni postelji izgotavljala lep oltarni prt, kateri je za velikončne praznike krasil naš glavni oltar. Ivanka si je s tem postavila najlepši spominek.

Iz Gor.

Lokovec. — (Doma je najbolje.) — Predzadnjo soboto se je vrnil iz Južne Amerike Stefan Humar. Tja dol je šel lansko spomlad. Delal je 1200 kilometrov v notranjosti Argentine. Marsikaj je poskusil in ve povedati, kako trpijo naši izseljenci.

Lom. — (Smrt ne izbira.) — Umrl je stari Robnik. Bil je poštenjak in dober gospodar. Nesreče so ga pa tako pogosto obiskovale, ko svetopisemskega Joba. Toda vse je potrpežljivo prenašal. Sedaj je konec njegovega trpljenja. — Globoko nas je tudi pretresla smrt Angela Bevka, vrlega 24 letnega fanta. Na veliki torek je šel še zdrav in vesel po opravkih k Sv. Luciji. Tam na trgu ga je pa zadela kap. Bog mu daj večni mir!

Gor. Tribuša. — Že prejšnji mesec so nekaj merili za naše ceste, pa ni še nič. Ljudje čakajo, kdaj bo kaj za služka. Pevski zbor pod organistom

Pavlom Podgornikom že krepko napreduje. Tako je prav, saj je v cerkvi stokrat lepše, če je malo petja.

Lazna nad Čepovanom. — (Požari in drugo.) — 15. t. m. okrog 6. ure zjutraj je izbruhnil požar v gozdarski hiši v Mrzli dragi. Ker je pokal »Eternit« (strešna opeka), je bilo od pričetka gašenje izključeno, le pozneje se je spretnim gasilcem posrečilo rešiti spodnje prostore. — Da naše brez zobe klepetulje pometajo druge hiše z jezikom, svoje pa še z metlo slabo, to raje zamolčimo. Sliši se tudi, da bo neka oseba dobila Noblovo nagrado za laži.

Livek. — (Slovo o.) — Slovo je vzel naš organist in pevovodja Mirko Hrast. Odhaja k vojakom. Vsi ga bo mo zelo pogrešali. Še najbolj ga bo manjkalo v cerkvi. Želimo mu skorajšnjega svidenja.

Zadlog pri Črnem vrhu. — (Vrlino o.) — Meseca marca je umrl po sestrnik Zagoda Franc. Bil je skrben gospodar. Že pred 30 leti, ko ni bilo mlekarstvo še tako razvito, kakor je sedaj, je imel posnemalnik in je pošiljal maslo celo na Dunaj. Glasba ga je zelo veselila. Svoj čas je nastopil tudi kot kandidat za kranjski deželni zbor. Vsakomur je v potrebah rad pomagal. Kako je bil med ljudstvom priljubljen, je pokazal pogreb. Na zadnji poti ga je počastila tudi zadloska godba. Blag mu bodi spomin!

Srpenica. — Odkar so sporočili, da ne bodo popravljali ceste skozi našo vas, se večina naših fantov in mož odpravlja v Belgijo za zaslužkom. Na velikonoč so se 7-letni dečki pred oltarjem prav grdo vedli. Take je bolje prej poučiti in šele, če ne gre z lepa, naj gre z grda.

Tolmin. — (Prazniki. — Tolminski zbor. — Nov grob.) — Tiho in mirno smo praznovali veliko noč. Pri nas imamo navado, da imamo procesijo zjutraj ob štirih. Letos je bilo posebno lepo: medtem ko je šla procesija od cerkve okoli Tolmina, so na gričku pri Žabčah, Krnice po imenu, gorele svečke v podobi velikega križa, pod njim pa je bilo napisano »aleluja«, ravnotako iz svečk. Tako lepo se je videlo vse to in svečano, še bolj pa, ker je bilo jutro še temno. Pridnim Žabčanom vsa čast! — Na veliko noč so nam zapeli pevci Gruberjevo mašo v čast »Kraljici sv. rožnega venca«. Spremljal jih je tudi orkester. Še dobro je izpadla, če vpoštevamo, da so mašo zelo pozno dobili, in da so imeli za vajo komaj dober teden časa. Samo reveži so naši pevci. Za božič jih je bil pustil prvi pevovodja, zdaj za veliko noč pa jim je vodstvo odpovedal že drugi. Ampak pevci, radi tega nikar ne obupajte, ne pustite zbora, da bi razpadel, pa sami korajžno naprej. — V torek, 15. t. m. zvečer je umrla Ana Urbančičeva. Zapušča številno družino. N. v m. p.!

S Pivke.

Rakulik. — Pri nas se vedno kaj novega zgodi, a vendar ni nobenega glasu v »Novem listu«. Naš Jurij je prevzel popravo občinske ceste do

Črmelic in je marljivo napravljajl karmenje. Ko je že delo dovršil, se je na istem mestu udrila zemlja in požrla vse njegovo delo. Ko so pozneje vso tlinu pregledali, so našli notri okostje jamskega medveda. Kdor želi videti to grozno žival, si jo lahko ogleda pri njem.

Književni pomenki.

France Bevk: Nagrada in drugi spisi.

Tiskala in založila Tiskarna »Edinost«, Trst, 1930. Str. 103. — Biblioteka za pouk in zabavo, VII.

»Nagrada« je zgodba o ponesrečenem detektivskem poskusu nadobudnega postopača Brtoncelja, ki je svojo pot zaključil v policijskem zaporu. Bevk se je kruto ponorčeval z domišljavim dozdevnim detektivom ter pokazal, da ume gledati življenje tudi z vesele strani. — Izmed štirih prevodov iz slovanskih slovstev (Kukučin, Turgenjev, Dimov) sta posebno značilni črtici »Izseljenci« in »Novoletni obiski«, ker zelo nazorno podajata življenje ruskih političnih beguncev, bivših visokih uradnikov, v tujini. a. k.

»Dom in svet.«

Prva številka letošnjega »Doma in sveta«, ki je izšla proti koncu preteklega meseca, je važnejša kot katera druga, in sicer radi tega, ker ugotavlja in jasno očrtuje duhovno in umetnostno smer važne struje v slovenskem slovstvu. Potreba po jasnem izrazu kulturnega in slovstvenega programa je zorela ob načelnem boju, ki sta ga lansko leto bila dr. Aleš Ušeničnik in Josip Vidmar. Da se dva tako čisto različna duhova nista mogla zediniti, je umevno. Polemika pa je razčistila ozračje. Vodilne skupine so formulirale svoje programe. Pokazalo se je, da odnos do rodne zemlje in naroda ter svetovni nazor delita slovenske leposlovce v tri struje. Prvi so povedali — morda neodvisno od te polemike — svoje mnenje proletarski književniki. Proletarska književnost je »odsev delavskega življenja, njegovih upov in stremljenj, njegovih nasprotovanj družabnim privilegijem! V njej vibrira močna bojna nota in borbenost je njen glavni znak. Njen namen ni samo zadoščati estetičnim užitkom, marveč buditi hoče delavske mase iz apatije, klicati jih k aktivnosti in v boj za oblikovanje Novega človeka in nove kulture«. Novi človek pa bo kolektiven po čuvstvovanju in materialističen po svetovnem nazoru. (Talpa: Slovenska socialna književnost. Cankarjev koledar za l. 1930., str. 99—100.) — Slovstveno glasilo druge skupine »Ljubljanski Zvon« je ob novem letu v vabilu na naročbo izjavil, da je »glasilo tiste skupine slovenskih svobodomiselnih intelektualcev, ki hranijo v sebi živo in neokrnjeno dediščino svojih prednikov...« — Odločnejši pa je v tem oziru France Koblar, urednik »Doma in sveta«. V prvi številki je napisal članek »Naša skrivnost«, ki je značilen za vso strujo. »Gledaš in razumeš — da je narod čudna božja rastlina.« Prav zato se članek kar upira »računarju in barantaču, ki tehta le svoj kup in svojo stvar... Doba, ki je tik za nami, je usodno ponovila delo materialističnega slovenskega računarja, ki si je že nekajkrat nadel mamljivo podobo življenjskega realizma in kritizma, se izločil iz narodne celote ter v imenu svobodomiselnosti in višje kulture sodil po svoji ideologiji in nam je celo s kretajnami državnika določal svoj lasten program. Dežman je samo podoba njega, ki se je zakrnil v svojo lastno računarsko ideologijo...« — France Vodnik pa se v razpravi »Ideja in kvaliteta« bavi z vprašanjem svetovnega nazora.

Objave.

Potniški avto.

Ribijevi potniški avtomobili bodo vozili od 4. maja naprej na progi Gorica-Gradež vsako nedeljo in praznik iz Gorice ob 7.30, iz Gradeža ob 18.45; na progi Gorica-Trnovo-Lokve od 27. aprila naprej vsako nedeljo in praznik ob 7.30 in nazaj ob 12.30; na progi Gorica-Idrija od 27. aprila dalje iz Gorice ob 6.40 z zvezo v Ajdovščini za Idrijo. Iz Idrije pojde avto ob 15.17 in pride v Gorico ob 18.20.

Na progi Gorica-Trbiž pojde avto od 15. junija dalje vsako nedeljo in praznik ob 6. uri iz Gorice, iz Trbiža se pa odpelje nazaj ob 17.30.

Za delodajalce.

Zastopstvo državne organizacije vojnih invalidov opozarja vse delodajalce, ki vzamejo invalide na delo, naj zahtevajo od njih izkaznico (»Tessera di collocamento«). Pojasnila daje zastopstvo državne zveze vojnih invalidov, Corso Vitt. Em. III., št. 33, 1. nadstr., Gorica.

Shod »Skalnice«

bo v nedeljo dne 27. aprila ob štirih popoldne v cerkvi sv. Ivana. K obilni udeležbi vabi predsedništvo.

Najdeno.

Razprodajalec »Novega lista« Dolfe Hrovatin je našel v soboto listino s 50 lirami. Kdor jo je zgubil, naj se zgłosi v uredništvu.

Kaj se sliši po svetu.

Postranski zaslužek.

Razsipni bogatini, ki so pred leti hodili v slovečo igralnico Montecarlo, so poznali postarnega možička z veliko grbo. Stal je po navadi pred vrati v igralnico in prodajal cvetlice. Več kot ta posel mu je pa nesla babjevestnost igralcev: med njimi je namreč razširjena prazna vera, da te čaka sreča pri igri, če se dotakneš grbavca. Možiček se je pustil dotikati in je precej zaslužil.

Neki berlinski postopač je hotel pri dirkar, kjer stavijo na konje, zaslužiti s svojo grbo. Za drag denar se je pustil dotikati, toda, ojoj, nekega dne so na policiji dognali, da ima mož grbo ponarejeno. Mogli mu niso nič, le ob bogati zaslužek je prišel.

Redka zbirka.

Španski kralj Alfonz hrani najredkejšo zbirko sveta. V svojem muzeju ima namreč vse predmete, ki so v kakih zvezi z atentati na njegovo osebo. Tu je steklenica za mleko, iz katere so mu že kot dojenčku hoteli dati pit strupa; potem hrani ostrorobati kamni, ob katerega se je kot otrok spotaknil ter se občutno ranil. Dalje vidiš zarjavel nož, s katerim ga je hotel ob nastopu vlade zabosti neki anarhist. Zraven je okostje jezdnega konja, ki ga je l. 1906. v Parizu razmesarila bomba, namenjena kralju. Grozne spomine vzbujajo tudi drobci bombe, ki je razmesarila ob kraljevi poroki dokaj njegovih spremljevalcev. Celo beli, svileni nevestini čevljički so bili vsi oškropljeni s krvjo. Poleg bombe leži samokres, s katerim je streljal na Alfonza atentator Sanchez Alegre. Kralj si je tedaj rešil življenje le s tem, da je s konjem pomandral napadalca. Res, čudna, a pomenljiva zbirka!

Ječe so polne.

Ameriške ječe so tako prenapolnjene, da so sodna oblastva resno v skrbeh. Večina ljudi je zaprtih zaradi prodajanja, tihotapljenja in pitja alkoholnih pijač. Na 2000 jetnikov pride 1811 oseb, ki sede zaradi prepovedi alkohola.

Spomini na vojne grozote.

Pred dnevi so potegnili iz morja telesne ostanke 1 častnika in 57 mornarjev nekega angleškega monitorja (majhna vojna ladja). Monitor »Glat-

ton« je ležal 16. sept. 1918. v angleški luki Dover, ki je bila glavno oporišče pomorske brambe proti Nemčiji. Nepričakovano se je vnel na motorju ogenj, nevarno je bilo, da pride do eksplozije, ki bi imela nepregledne posledice. Vodstvo luke je zato sklenilo, da se ladja s torpediranjem potopi. Od 300 mož posadke jih je 100 našlo žalostno smrt. Ščasoma so potopljeno ladjo dvignili in sedaj so iz ruševin izvlekli zgoraj omenjene okostnjake. Pač briedek spomin na grozote svetovne vojne.

Podzemeljski vampirji.

Neki njujorški časnikar je popisal neko vrsto zločincev, ki živijo v Njujorku in izsilijo vsako leto od meščanov nič manj kot 200 milijonov dolarjev ali 3800 milijonov lir. To so zločinci najpodlejšše vrste. Za svoje namene se poslužujejo vseh mogočih sredstev. Znani so pod imenom »racketeers«; boje se pa jih prav tako milijonarji kot reveži, ker ti nevidni lumpje izsesavajo denar od vseh, celo od brezposelnih. Policija je proti njim skoro brez moči; če tudi katerega zgrabijo, mu ne morejo ničesar dokazati. Ljudje jih pa ne ovadijo, ker se boje krogel, ki ovajalce kar na lepem na ulici zadenejo, ne da bi se vedelo, kdo jih je sprožil.

Način »racketeerskega« delovanja se da tako raztolmačiti. Meščan N. N. dobi poziv, naj plača določeno svoto, če ne ga ponoči okradejo. Ali bankir dobi pismo, naj sprejme gotove uradnike v službo, druge naj pa odpusti; če ne uboga, da mu zgori hiša. Ker so se doslej še vse groznje uredile, se vsak raje odkupi in molči, da se ogne večjemu zlu.

Podzemeljski vampirji so sila skrbno sestavljena družba. Svoje zaupnike imajo celo med policijo. Ko izbruhnejo delavske stavke, tedaj gre vampirjem pšenica v klasje. Nekaj se jih pomeša med delavce, nekaj jih pa prevzame nalogo pritiskati na gospodarje. Eni nagovarjajo delavce, naj nekoliko popustijo; če se delavci ne vdajo, zginejo delavski voditelji kar čez noč. Ti »racketeeri« so plačani za svojo službo od gospodarjev. Drugega polovica pa se vsili za bogato škodnino delavcem, češ da bodo že

oni prisilili gospodarje, da se vdajo. Tako izsesavajo ti vampirji denar na obeh straneh. L. 1917. je izbruhnila v Njujorku stavka kožuhovinarjev, ki je stala državo in podjetnike tri milijone dolarjev. Od te ogromne svote je šlo več kot en milijon v žepe izsiljevalcev in po sili posrednikov.

Prostovoljni davek.

Cela vrsta podjetnikov v Njujorku plačuje tej lopovski družbi kar redni davek, samo da jih pusti pri miru.

Lani so se temu podvrgli tudi stavbni podjetniki. Družba, ki je hotela graditeljem oddati stavbni material ter pri tem zaslužiti, se je obrnila kar do zaupnika »racketeeri« in ti so že poskrbeli, da so stavbeniki sklenili kupčijo. Tudi delavce so vampirji tako nameščali. Če so se podjetja upirala, je začel napol dograjeni nebotičnik goreti, če ni morda stavbenik celo dobil krogel v glavo.

Vampirji sklenejo večkrat tudi dogovor s kakim velikim trgovcem, da bodo vsi manjši trgovci v okraju pri njem jemali blago. Ko se pogodba sklene, javijo vsem majhnim trgovcem, da morajo kupovati pri tej in tej tvrdki. Če se trgovec ne vda, mu začne goreti, ali ga okradejo ali napadejo. Vsak ve, da je to delo vampirjev, a izda jih ne, ker se boji masševanja.

Tako žive ti podzemeljski vampirji, ki so navadno bogatini s palačami in avtomobili, od krvi preplašenih meščanov. — Kakšne neverjetnosti se gode po velemestih!

L. Zorzut:

Kapelniška.

(Belonedeljski motiv iz Brd.)

Ste jo videli Brici, je šla mimo nas,
blestél se je v solncu njen žarni obraz?
Ste jo čutili Brici, nas rano budila je,
se v srca in duše živa prelila je?

Se zdaj na Vrhovlju je ona ustávila
do bele nedelje čez brda pojoč,
še énkrat z Vrhovlja bo Brice pozdrá-
vila
vrhovelska, šmártenska velika noč!

In rómarji Brici v procesiji gredó
moleč litanije in tri roženkrance.
In rómarji Brici na Vrhovlje gredó
čez briške gorice in šmártenske
klance.

In rómarji Brici veselo pojó,
saj nójijo v prtihi pršut in gubance.

Raduj se, Vrhovlje, smo Brici ti zvesti
na belo nedeljo, ko praznik je tvoj,
povej nam te stare in bajne povesti,
zapojo nam Vrhovlje, vstajenje zapoj!

In vsi že navdáhnjeni, velikonočni
pojedli pršut smo, gubance in krače.
Hej, zdaj še na Šmartno veselo po-
skočni
pripójemo k Šmartencem še na kolačel!

In ptička je bregarca z nami frlela,
nas videla je in takó je zapela:
Doklér se pretaka še sladka rebula,
se Brda ne bodo, ne bodo razsula!
Dokler še Vrhovlje in Šmartno stoji,
se Bric ne potresov, ne gromov boji!
Hej, Bric naj živi, naj živi, naj živi!

Darovi.

Za »Sirotišče sv. Družine«: N. N. 30 L, Kmečka posojilnica v Rihemberku 20 L, Posojilnica v Ajdovščini ustanovnine 200 L, v spomin rajne mame Rože Simčič daruje g. France Simčič 50 L, g. Rudolf Valentin za veliko noč 50 L. — Srčna hvala!

Listnica uredništva.

Pod dopise ni navada podpisovati nikogar. Tudi z začetnicami ne.

Gospodarstvo.**Trg kmečkih pridelkov.**

TRST, dne 22. aprila:

Krompir: domači 45, gališki 35, ogrski 35 stotink, novi 1.10.

Zelenjad: zeleni radič 1.—, za kuhanje 60 do 70, zelje 1.30, glavna solata 2.—, navadna 1.40—1.60, solatica 2.40, cvetača 1.—, brokoli 80, korenje 1.—, hren 4.—, špinata 80—1.—; grah 1.—, blitva (blede) 40.

Jajca: 35—45.

GORICA, 23. aprila:

Zelenjad: solata 60—80, solatica 1.— do 1.20, brokoli 40—50, korenje 10—15 za sveženj, hren 3.— do 4.—, špinata 40—50, grah 1.20—1.40, šparglj 4.— do 5.—, peteršilj 40—50, ohrovt 80—1.—, retkica 10—15 za sveženj, lobodiče 10—12 za sveženj.

Gospodarski koledar za maj.

Na domu: Nabavi si potrebno modro galico za škropljenje trt, krompirja in paradižnikov ter žveplo za trte. Imej doma nekaj čilkega solitra za navrhno gnojenje krompirja in koruze. Preskrbi si repino seme, ajdo in koruzo činkvantin, da ne boš v zadnjem trenutku letal okoli in mogoče še ostal brez semena. — Sobne cvetlice znosi na prosto, a ne pusti jih na prostoru, kamor solnce hudo pripeka. Če misliš gojiti sviloprežke, je skrajni čas, da si nabaviš seme in pobeliš prostore, kjer jih misliš držati. — V stanovanje naj imajo solnčni žarki prost dostop.

V hlevu pokladaš vedno več sveže krme. Žival, ki je ni videla celo zimo, je kar neumna nanjo. Ker pa ne ve, da ji škodijo velike količine, moraš to vedeti ti! Dajaj ji pri začetku le tako, ki je s senom pomešana. Ne puščaj sveže krme na kupu, da se ne ugreje in povzroči živali napenjanja. Živina, posebno mlada, naj se preskače na prostem. Ali si že cepil prašiče proti rdečici? Ne puščaj jih ves božji dan v smrdljivem hlevu, temveč spusti jih vsaj pod večer na prosto.

V kleti si gotovo že drugič pretočil vino. Če nisi tega še storil, pretoči čim prej. Tudi kraški teran mora biti pretočen. Motna vina in taka, ki imajo meglo, moraš prečistiti. Samo čisto in kot kristal bistro vino je v ponos v nogradniku.

V vrtu: V hladnejšem delu dežele je začel vrt komaj lepo zeleneti, v toplejšem obirajo grah, ponekod sadijo celo že drugi pridelek. Če hočeš imeti mnogo zelenjadi, vrt dobro pognoji. Dosedaj sicer še ni bilo suše,

a če bi nastopila, moraš vrtno rastline večkrat zalivati. Zelenjad v suhem raste slabo in nima pravega okusa. Ne zalivaj rastlin nikdar z ostro studenčnico, temveč vedno le z uležano umirjeno vodo, katero držiš par dni v kaki luži, koritu ali drugi posodi. V vrtu sadi paradižnike na stalno mesto, presejaj solato in zelje, sadi fižol natičnik, kumarice, itd. Ribezu in kosmuljam pognoji z razredčeno gnojnico. — Ne zabi na cvetlice in sej begonije in astre ter presadi krizanteme (vahvence), če hočeš imeti v jeseni velike cvetove.

Na njivi: Ko opaziš pri žitu prve klase, je nastopil skrajni čas za zadnjo gnojenje s čilskim solitrom: pozneje ne smeš gnojiti, ker bi lahko s tem zadržal zorenje, kar ti bi le škodilo, če misliš za žitom še kaj vsejati. Pazi, da kmalu posejesh koruzo. Izišli koruzi in krompirju pognoji s čilskim solitrom, in sicer potrosi okoli vsake rastlinice vrhano čajno žličko tega gnojila. Plevelu ne dovoli, da se šopiri na mesto koristnih rastlinic. Zasadi dovolj krmske pese, ki bo jeseni in v zimi dobro teknila živalim.

Na senožeti še niso vsi poravnali krtin. Senožetim lahko še gnojiš z razredčeno gnojnico; za druga gnojila je prepozno. Kjer je travna ruša redka, podsej dobrih trav, med katere pa ne spada laška ljuljka. Za naše kraje je najodličnejša trava pasja trava, (latinski dactylis glomerata, italijanski erba mazzolina). Ne kupuj v semenskih trgovinah že pripravljenih travnih mešanic, ker je tam navadno mnogo smeti in malovrednih trav. Mešanico si napravi sam po navodilih, ki ti jih daje knjiga »Travništvo«.

V sadovnjaku: Krasno je sadno drevje v pomladanski svatovski obleki, v cvetju, iz katerega pa se vedno ne razvije sad. Mnogo zaroda uničijo škodljivci. Te uničujejo ptice, v prvi vrsti ptice pevke, zato ne dovoli, da bi otroci stikali za gnezdi. Podpiraj ptice, kjer moreš, posebno pa na svojem sadnem drevju z umetnimi gnezdi ali s čimer že bilo. — Čuvaj poganjke iz cepičev pred vetrom, da jih ne zlomi! Nepotrebne poganjke iz necepljene podlage ne smeš kar odločiti, temveč odreži z ostrim nožem, ki ga mora imeti priden sadjar vedno pri sebi.

V vinogradu začenja škropljenje. Izvršeno mora biti predno nastopi peronospora. To bolezen lahko onemogočiš z raztopino modre galice, jo pa ne odpraviš več, če je že nastopila. Ne dovoli divjim pogankom, da bi sesali sok, ki je potreben žlahtnim. Le kdor začne proti plevelu in divjim pogankom borbo zgodaj, bo imel uspehe.

Črvičnost črešenj.

Anglija in Nemčija sta izdali stroge naredbe o uvozu črešenj in prepovedali uvoz blaga, kjer bi se opazil črvičnost. Tudi le en sam črv v sad. Ker kupuje Nemčija iz leta v leto več naših črešenj, je sveta dolžnost naših kmetovalcev, da preprečijo črvenje črešenj.

Črešnja postane črvična, če je črešnjava muha (ragheletis cerasi L.) zaleгла v sad drobno jajce. Ta muha je manjša od navadne; perutnice imajo poševne temne proge, oprsje in zadek sta rumenkasto-rjava. Samica zaleže od polovice maja naprej, v dobi, ko začne črešnje zoreti, po eno jajčko v sad, iz katerega se tekom treh dni izvali črviček, ki se hrani s črešnjevimi mesom in riže do koščice. Črviček se v 15 dneh popolnoma razvije in doseže dolžnost 5—6 cm, izleze iz črešnje in pade na tla, kjer se spremeni v bubo, iz katere se prihodnjo pomlad zopet razvije črešnjava muha.

Do sedaj še nismo poznali pravega sredstva za uničevanje črešnjeve muhe; lansko leto pa so v okolici Tarcenta preizkušali sredstva »Dachicida Berlese« v 10% raztopini in po dosežanih podatkih je bil uspeh popoln. Raztopino (90% vode, 10% Dachicida Berlese) so razpršili po drevesih z navadno škropilnico, in sicer v treh razdobjih: prvič, ko so bili sadovi še popolnoma zeleni (tako po zarodu), drugič 10 dni pozneje in tretjič 15 dni po drugem škropljenju.

Uspeh je bil kakor rečeno popoln, ker niso našli niti enega črvicega sadu; samo listje je bilo nekoliko ožgano. Poskusili so tudi drugi način: obesili so med veje snopiče vejic, namočene v raztopini. Iskazalo se je, da sad ni bil črviv niti na teh drevesih. Zato priporočamo našim kmetovalcem, drugi način. Na snopičih vejic naj bo tudi listje, da ostanejo snopiči več časa vlažni. Kdor hoče dobiti »Dachicida Berlese«, naj se obrne na Kmetijski urad, ki naroči sredstvo pri Circolo Agrario Cooperativo Manda mentale di Tarcento (Udine). Mogoče ga dobi tudi bliže.

V ostalem uničujemo črešnjevo muho lahko tudi tako, da razkopamo jeseni zemljo pod celo krono dreves in spustimo tja kokoši, da zemljo prebrskajo in požobajo zabubene črve. H koncu zemljo pod drevesi še poteptamo in tako zmečkamo vrelec škodljive zaloge.

Ne vprašajte nas za sredstva še le takrat, ko bodo črešnje že črvice! Takrat ne pomaga več nobeno sredstvo.

Smrt ogljarske obrti.

V Julijski Krajini je vse polno ogljarjev, ki delajo oglje daleč v gozdovih in ga potem dovažajo v Trst, v Gorico in v druga mesta. Ogljarji so delovali pri nas že skozi stoletja in v srednjem veku še več kot danes. Izgleda pa, da se bliža smrt ogljarski obrti, ker je Francoz Delhommeau našel posebno peč, v kateri se sveža drva spremene v oglje. Iz 100 kg svežih drvi dobe 22 kg izbornega oglja. Take vrste peči je v rabi že na tisoče, ki delujejo v veliko zadovoljnost lastnikov.

Bombaž v Italiji.

Dežele bombaža, iz katerega je večina naše obleke in perila, so Egipt, Indija in Amerika. V Evropi je pridelek zelo pičel in v Italiji se ga pridela

komaj 22.500 kvintalov, največ v provinci Caltanissetta. Nekaj več bombaža (25.000) kvintalov pridelajo v Jugoslaviji, in sicer na desnem bregu Vardarja v Macedoniji. Ves ta pridelek pa je zelo pičel, če računamo, da pridelata letno samo Indija nad 10 milijonov kvintalov.

Koliko vina se popije v Italiji?

Po računih strokovnjakov je vsaka oseba v Italiji popila v letu:

1901.—5.	litrov 111.5	vina,
1906.—10.	litrov 127.5	vina,
1911.—15.	litrov 109	vina,
1916.—20.	litrov 107	vina,
1923.—27.	litrov 105	vina,
leta 1926.	litrov 90	vina,
leta 1927. pa	litrov 86	vina.

Iz tega sledi, da se popije vsako leto manj vina.

Manijoka.

V zadnjem času dobiš v trgovini posebno močno živalsko krmilo, ki se imenuje manijoka, pravilno manijokina moka (farina di manioca).

Manijoka ali manihot je grm, ki raste v toplih in vlažnih (tropskih) deželah, kot so nekateri deli Indije, Sundski otoki, deli Osrednje Afrike in Amerike. Grm ima gomoljnate korenine, ki služijo skuhane ali posušene za glavno hrano tamkajšnjemu prebivalstvu. Korenine vsebujejo posebno mnogo škroba, in sicer do 25% (kot naš krompir) v svežem stanju in 75% v posušenem.

V trgovini dobiš posušene manjokine korenine cele ali pa zmlete v moko. Na evropskih trgih se prodajajo navadno kot moka, ki ima v 1 kg isto krmilno vrednost kot 1.2 kg pšeničnih otrobov ali skoraj toliko kot 1 kg koruzne moke. V živinoreji se razbi vedno več manjokine moke predvsem za pisanje goveje živine in prašičev. Pomešana z orehovimi tropinami je tudi izborna krma za mlado, razvijajočo se živino.

Katero krmilo izberemo za pisanje, o tem odločuje cena. Najpriljubljenejša krma je tista, ki ima največ škroba in je sorazmerno po ceni.

Nove postave.

STATISTIKA IN NADZOROVANJE STALNEGA PREBIVALSTVA.

Od 1. januarja 1930. dalje mora vsaka občina voditi poseben register vsega stalnega prebivalstva. Kdor redno biva v eni občini, se prišteva k rednemu prebivalstvu dotične občine. V omenjenem registru se zabeležujejo vse spremembe, ki nastanejo radi rojstev, porok, smrti, izmene stanovanja, preseljevanja iz občine v občino in izseljevanja v tujino. Spremembe, ki nastanejo radi rojstev, porok in smrti, se zapišejo v omenjeni register uradno. Druge spremembe pa, ki nastanejo v družini n. pr. radi izmene stanovanja ali preselitve in izselitve, morajo prijaviti občinskemu uradu

družinski poglavarji. Prijavo mora družinski poglavar predložiti občinskemu uradu v teku 10 dni, odkar je sprememba nastala. Prijavo izvrši družinski poglavar lahko sam, po svojem pooblaščenju ali pa s priporočenim pismom. Občinski urad mora potrditi, da je bila sprememba javljena.

Družinski poglavar je dolžan prijaviti občinskemu uradu tudi osebe, ki jih je sprejel na stanovanje, ako bivajo pri njem tri mesece. To prijavo mora družinski poglavar izvršiti v teku 10 dni po preteku določenih treh mesecev.

Kdor se preseli iz ene občine v drugo ali kdor se za stalno izseli v tujino, mora to prijaviti občinskemu uradu, v katerega register je vpisan, in ko se preseli v drugo občino, mora svojo priselitev prijaviti v teku 10 dni tudi uradu nove občine.

Za osebe, ki so podvržene očetovski oblasti, varuštva ali oskrbništvu, morajo to prijavo izvršiti oče, varuh ali oskrbnik. Ko gre za celo družino, mora prijavo napraviti družinski poglavar.

Kdor gre stanovati iz ene hiše v drugo v isti občini ali pa iz enega stanovanja v drugo stanovanje v isti hiši, mora to spremembo prijaviti občinskemu uradu vsaj v teku 10 dni.

Izseljenec mora v teku 10 dni prijaviti občinskemu uradu svojo vrnitev.

Hišni upravitelji morajo občinskemu uradu prijaviti vsako spremembo pri najemnikih v teku 10 dni. Isto

Kreditna zadruga v Tolminu, reg. zadr. z neom. jamstvom vabi člane k

REDNEMU OBČNEMU ZBORU, ki se bo vršil dne 27. t. m. ob dveh popoldne v zadrugi pisarni s sledečim dnevnim redom:

1. poročilo načelstva in nadzorstva,
2. odobritev računskega zaključka za l. 1929.,
3. volitev načelstva in nadzorstva,
4. slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti se bo vršil pol ure pozneje drugi občni zbor ob vsaki udeležbi.

ZDRAVNIK

dr. L. SIMONITI,
bivši asistent za notranje bolezni,
sprejema vsak dan v **Gorici,**

PIAZZA VITTORIA (na Travniku)
(nasproti gostilne „Fiegl“.)

od 9. - 12. in 3. - 4.

Ob sredah po četrti uri na lastnem domu v **Biljani v Brdih**

IDRIJA

Zobni zdravnik

Stanko Perhavec
sprejema

v Idriji: nad Kosovo gostilno št. 100
vsak petek od 9. — 15.,

v Ajdovščini: vsako soboto od 9. — 18.

Vsa dela so zjamčena.

„MAGAZZINI DEL POPOLO.“

LEONARDO CHIECO,

TRST, Piazza Garibaldi N. 1. - prej Barriera vecchia.

Bogata izbira !!!

Matere, neveste, otroci,

preden kupite, oglejte si naše cene, ki so najbolj nizke v Trstu.

Par primerov:

madapolam, dober, 80 cm visok m	Lit. 1.70,
platno za rjuhe, 150 cm visok	„ „ 3.80,
„širting-nevesta“ za nevestino opremo	„ „ 3.—,
cefir za moške srajce	„ „ 1.40,
črn saten, 130 cm visok	„ „ 3.80,
traliž za žimnice	„ „ 2.70,
posteljno pogrinjalo iz svile v vseh barvah	
m 2.40x2.70 po	„ 48.—,

Sprejemajo se naročila po poštni nakaznici.

Izrabite priliko!

morajo storiti tudi upravitelji zavodov.

Kdor bi ne izvršil predpisanih prijav, ali kdor se ne bi odzval pozivu občinskega urada, se lahko kaznuje z denarno globo 2 do 30 lir.

O PRIPOSESTVOVANJU.

Zadnjič smo razložili zastaro, zaradi katere pravice ugasnejo, če jih opravičenci določeni čas ne uživajo ali če jih v določenem času ne iztožijo. Danes pa hočemo govoriti o priposestvovanju.

S priposestvovanjem pridobiš kakšno stvar ali pravico, če si jo po zakonu določeni čas užival. S priposestvovanjem je pa vedno združena za prejšnjega posestnika tudi zastara njegovih pravic. Prejšnji posestnik pravice izgubi, ti jo pa pridobiš.

Pogoji priposestvovanja.

Trije so pogoji za priposestvovanje:

- 1.) stvar, ki je lahko predmet priposestovanja;
- 2.) posest stvari;
- 3.) posest mora trajati vso dobo, ki jo določa zakon.

a) Ni mogoče priposestovati reči, ki ne more biti predmet zasebne lastnine; to so reči, ki pritičejo državi, deželi, občini. Redno se lahko priposestujejo nepremičnine in pravice na nepremičninah.

b) Kdor hoče kakšno reč ali pravico priposestovati, jo mora imeti v svoji posesti, to je v taki oblasti, da ž njo počenja lahko, kakor da bi bil njen lastnik.

Posest mora biti postavna.

Kdaj je posest postavna?

Posest je postavna, če je trajna, nepretrgana, mirna, javna, nesporna in če držiš stvar, ki jo poseduješ, za svojo.

a) Trajna je posest tedaj, če uživaš stvar vedno tako, kakor odgovarja naravi stvari same ali pa pravice, ki je ž njo združena; tako n. pr. ne preneha biti posest služnosti do prehoda trajna, ako jo izvršuješ le v presledkih; istotako ne preneha trajnost ali vzdržnost posesti gozda, če ga sečeš v presledkih, ki jih rast gozda zahteva.

b) Nepretrgana je posest tedaj, če ni zaradi vmešavanja drugih oseb za kratek ali daljši čas prenehala. Ko ti kdo iztrga posest, se posest prekine; istotako se posest pretrga, če te kdo zaradi posesti toži.

c) O mirni posesti govorimo, če se ni započela in če se ne vzdržuje z nasiljem. Ni mogoče započeti posesti z nasiljem; posest pa lahko prične, ko nasilje odpade.

d) O javni posesti je govora, če se je pričela in vzdrževala z dejanji, ki jih lahko vsi opazijo, to je na način, da se lahko vsak prepriča o tvoji posesti, čeprav so jo dejansko le redki zapazili in četudi je ni zapazila oseba, ki je pri tem najbolj prizadeta, to je lastnik ali prejšnji posestnik. Zadoštuje, da bi jo lahko zapazil, če bi se potrudil.

Tecite občudovat

novi

„FORD 1930“!

Preizkusite zgradnjo

NOVEGA

TOVORNEGA

AVTOMOBILA!

Pooblaščená posredovalnica

Gio. Klun & Co.

TRST - - via S. CATERINA 5. - - TRST.

Podružnice so v:

GORICI,
PULJU in
na REKI.

e) Nesporna je posest tedaj, ako je pravica, ki jo hočeš priposestevovati, določena in nesporna. Čim več ljudi poseduje n. pr. zemljišče, tedaj je lanko sporno, ali poseduje posameznik zemljišče kot samostojen lastnik ali samo kot solastnik. Dokler ta spornost, ta dvom traja, ne more biti posest postavna; le ko ta dvom izgine, le ko poseduješ zemljišče izključno kot lastnik ali izključno kot solastnik, je posest postavna, in lahko priposestvuješ lastninsko ali solastninsko pravico. Kar velja za lastninsko in solastninsko pravico, velja samo po sebi tudi za vse druge pravice (služnost itd.).

f) Glavni pogoj za postavno posest pa je volja, s katero stvar poseduješ. Če hočeš stvar postavno posedovati, moraš imeti voljo, da jo poseduješ kot svojo. Zadostuje, da hočeš biti lastnik; ni pa potrebno, da si resnični lastnik, kar je bistven pogoj za tako zvano posest dobre vere. Radi tega ne more priposestvovati najemnik stvari, dokler jo drži le v najemu, ali pa užitek stvari, ki jo uživa, niti kdor hrani stvar v korist drugega.

Doba posesti.

Posest sama na sebi še ne zadostuje, ako hočeš priposestvovati kakšno stvar ali pravico. Kot tretji pogoj je potreben še čas. Posest zadostuje za priposestevovanje le tedaj, če traja toliko časa, kolikor določa zakon.

Čas, ki je potreben za priposestevovanje, znaša 30 let. V 30 letih priposestvuješ lahko vsako stvar ali pravico, če si jo postavno posedoval. Edina zahteva je torej 30 letna postavna posest. Poudarjamo še enkrat, da ni potrebna za priposestevovanje v 30 letih tako zvana dobra vera.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje št. 295: Oče je pred 1. julijem 1929. na smrtni postelji poklical tri priče: ena je pisala oporoko v italijanščini, podpisale so jo pa vse tri, toda brez označbe »priča«; oče je podkrižal, čeravno je bil zmožen pisanja. Ali je ta oporoka veljavna? — Odgovor: Oporoka je neveljavna, ker bi jo bil moral oporočnik lastnoročno podpisati in ne pristaviti samo križa. V veljavo stopi zato dedovanje po zakonu. Zakoniti dediči so najprej otroci, potem starši, bratje in sestre itd. Zadevo morate urediti pri sodniji.

Vprašanje št. 296: Trije bratje smo bili vsi enaki gospodarji premoženja. Pred sedmimi leti (jaz sem imel 18 let, mlajši 16) sva bila prisiljena podkrižati izjavo, po kateri je dobil starejši brat vse, jaz 300 lir, najmlajši pa nič. Ali imam pravico še kaj zahtevati? — Odgovor: Če se je kdo odpovedal dediščini pred 1. julijem 1929., ni na odpoved vezan. Zato prekličete lahko odpoved in zahtevate da Vam brat izplača delež, ki Vam pritiče. Odpoved še toliko lažje prekličete, ker niste bili polnoletni.

Vprašanje št. 297: L. 1914. sva sklenila z ženo pred notarjem ženitno pogodbo in obojestransko oporoko, da ostane dedič premoženja preživeči del (otrokov nimata). Ali je ta oporoka po sedanjih zakonih še veljavna? — Od-

Nove vrste cigaret.

Italijanski tobačni monopol je dal razprodajalcem, pooblaščenim za razprodajo tujih cigaret, v razprodajo nove cigarete, izdelane na otoku Rodu (Egejsko morje). Imenujejo se *Rodi in Samsoun*, stanejo po 30 in 36 stotink ena.

V teh cigaretah je najfinejši tobak iz oriente, ki je lahek, lepo dišeč, v njem je malo nikotina. Cigarete so v lepih škatlah, so z zlatim ustnikom ali brez njega.

Francoska zavarovalna družba
za življenje in požar.

Glavno zastopstvo
TRST, Via S. Lazzaro 8. tel. 48 - 50.

Zastopnik za gorisko in tržaško pokrajino g.
ANTON POSEGA, RAZDRTO.

Za obuvalo rabite
SAMO

SIDOL COMPANY

TRST — Via S. Zaccaria štev. 4
Telefon N.ro 72-73.

Ortoped N. BECCHI — TURIN,
via Ormea štev. 32.,

IZVEDENEC ZA ZDRAVLJENJE

K I L E

BREZ OPERACIJE.

Bolni na kili se lahko z zaupanjem obrnejo na osebno znanega in izkušenega ortopeda ter pri njem naročijo posebno pripravo za zdravljenje.

Vpoštovanja vredno je spričevalo dr. J. cav. uff. Vincenza Rotondaro, mornariškega polkovnega zdravnika, Fondamenta Misericordia št. 2625, Benetke, ki je pisal pohvalno pismo za aparat BECCHI, katerega je nasvetoval številnim bolnikom in ki ga je lahko pri vsakem slučaju uporabljal.

Opozarjamo, da bo ortoped Becchi prišel v naslednje kraje:

v Gorico: 7. in 8. maja v hotel »Angelo d'oro«,
v Idrijo: 9. maja v hotel »Didič«,
v Sv. Lucijo: 10. maja v gostilno »Mizikuž«,
v Trst: 11. in 12. maja v hotel »Europa«,
v Buje: 13. maja v hotel »Alla Stazione«,
v Poreč: 14. maja v hotel »Venezia«, do 14. ure,
v Pulj: 14. maja od 16. do 19. ure in 15. maja od 8. do 16. ure v hotel »Miramare«,
v Pazin: 16. maja v hotel »Roma«, na Reko: 17. in 18. maja v hotel »Royal«,
v Opatijo: 19. maja v pension »Mosler«, piazza Mercato,
v Bistrico: 20. maja v hotel »Novak«, v Červinjan: 21. maja v hotel »Friuli«. Na zahtevo gre ortoped tudi na dom.

Priporoča se

J. Zirmann, fotograf,
Postojna,

Viale Oberdan,
zadnja hiša na levo pri trg. Zwölf.
Moderno slikanje. Nagrobne slike iz porcelana. Povečave. — Zmerne cene.

MOŽJE, MLADENIČI, OTROCI,

hočete lepo obleko, ki vam bo dolgo trajala.

Dobite jo le pri trdki

„ALLE GRANDI FABBRICHE“

TRST — CORSO GARIBALDI 10 - TELEF. ŠT. 79-35 — TRIESTE
Tudi s ceno boste zadovoljni!

Velika izbira vseh kosov obleke.

ZADNJE NOVOSTI!

KDOR SI HOČE KAJ PO MERI NAROČITI,
LAHKO NAROČI V POSEBNEM ODDELKU.

SUKNENO IN VOLNENO SUKNO ZADNJE NOVOSTI. OBLEKE IZDELUJEMO
V LASTNI MODERNI KROJAČNICI PRVE VRSTE.
BLAGO, KI NE UGAJA ZAMENJAMO ALI PA VRNEMO DENAR.

govor: Ženitna pogodba z obojestransko oporo je tudi po današnjem zakonu veljavna.

Vprašanje št. 298: Ali daje vlada res nagrado poslom, ki služijo že veliko let pri enem gospodarju? — **Odgovor:** Ni res! Pač pa dobijo posli lahko zavarovalnino, ako so zavarovani za onemoglost in starost in so plačali primerno število zavarovalninskih prispevkov (240).

Vprašanje št. 299: Ali je mogoče, da bi bil eden bolj gospodar občinskega zemljišča kot drugi? — **Odgovor:** Ureditev skupinskih pravic na skupinskih (jurskih) zemljiščih je odvisna od pristojnega komisarijata v Trstu, via Canova 13. Vse spremembe na skupinskih zemljiščih so prepovedane. Proti ukrepom imenovanega komisarja je dovoljen ugovor na ministrstvo.

Vprašanje št. 300: L. 1921, sem si pri delu zlomil nogo in dobil pokojnino, ki se je vedno bolj krčila, dokler ni popolnoma izginila. Ali imam še pravico do pokojnine? — **Odgovor:** Ne moremo odgovoriti, ker nam niste sporočili, pri kakšnem delu ste si zlomili nogo. Obrnite se na zavod, ki Vam je do sedaj plačeval.

Vprašanje št. 301: Sestra je poročena v Jugoslaviji in bolna mati bi jo rada še enkrat videla. Konzulat v Jugoslaviji pa ni hotel podpisati potnega lista. Kaj naj naredim? — **Odgovor:** V vseh takih slučajih naprosite kr. kvesturo, naj sporoči konzulu, da ni nobene ovire za vidiranje potnega lista. Če Vam izda kvestura »nulla osta«, bo prosilec(ka) gotovo dobil pri ital. konzulu potreben vizum.

Vprašanje št. 302: Imam nezakonskega otroka, zapeljivca pa noče ničesar priznati, četudi mi je prej ponujal 500 lir, potem pa 1000 lir molčnine. Kaj naj napravim? **Odgovor:** Po novem italijanskem zakonu ni mogoče tožiti nezakonskega očeta, da prizna očetovstvo. Če prostovoljno prizna, je prav, prisiliti ga pa ni mogoče. Iz tega sledi, da mati ne more tožiti nezakonskega očeta, da ji plača porodno stroške in vzdrževalnino za otroka, kakor je bilo po avstrijskem zakonu. To naj bo resen opomin našim dekletom! Če ni v nekaterih naših dekletih zadosti žive vere in zdrave pravosti, naj jih obvaruje pred padcem vsaj strah in zavest, da ne morejo tožiti nezakonskega očeta, da prizna očetovstvo in plača odškodnino ter vzdrževalnino. To smo morali enkrat povedati, ker opazamo, da se število nezakonskih otrok množi.

Vprašanje št. 303: Imam 61 let. Pod orožjem imam sina, ki nima nad 16 let starega brata. Sedaj pa pravi županstvo, da je »Distretto Militare« zavrnil mojo prošnjo za skrajšanje vojaške službe. Kako je z zadevo? — **Odgovor:** Vojno ministrstvo je pred kratkim odredilo, da v vašem slučaju ne velja več skrajšana vojaška doba. Sedaj imajo pravico do skrajšane vojaške službe le naborniki, ki se nahajajo v enem izmed štirih navedenih slučajev, ki smo jih že parkrat navedli v »Novem listu«. Čistajte list redno in pazljivo!

Vprašanje št. 304: Imam na stanovanju sestro, ki je dobila vso dediščino, pa mi noče plačevati najemnine. Hotel sem ji odpovedati po sodniji, pa so mi rekli, naj počakam do 1. julija in da jo potem lahko spravim iz stanovanja tudi brez sodnije. Ali je to res? — **Odgovor:** Po 1. juliju 1930. odpadejo vse omejitve pri oddaji stanovanj. Gospodar bo svobodno razpolagal s hišo in ne bo več komisij, ki so do danes ščitile najemnike. Bodo pa na drug način poskrbeli, da ne bo gospodar zlorabljal svobode.

NASMEH VESELJE ZDRAVJE

Kadar so vaša čreva in vaš želodec res čisti in urejeni, tedaj le težko obolite. Za očiščenje želodca in črev je še najboljši čistilni čokoladni bonbon ARRIBA.

Je to odvajalno sredstvo, ki učinkuje z vso gotovostjo pri starih in mladih. ARRIBA prinese v hišo nasmeh, veselje in zdravje.

L 0-50
komad

CARRIBA

ČISTILNI ČOKOLADNI BONBON

Največja delavnica ur in zlatnine v Trstu. Kupuje krone po najvišjih cenah.

L. P O V H

TRST — Piazza Garibaldi
št. 2, I. nadstropje.

Zobni zdravnik dr. Robert Hlavaty

sprejema

od 9. do 13. in od 16. do 19. ure

v TRSTU

via S. Lazzaro št. 23-II.

Ob sredah in sobotah ordinira

v POSTOJNI

Velika prilika !!!

Velika zaloga volnenine visoke 150 cm, vredne 35 lir za meter, se prodaja po L 16.50.

Zaloga popelina za srajce po L 3.95.

Platno za srajce, 150 cm visoko, po L 4.50.

Domače platno, 80 cm visoko, po L 3.50.

Platno »Madonna«, težko, 80 cm vis., po L 2.80.

Jajčna kožica, najfinejša, 80 cm vis., po L 2.90.

»Tibet«, črn, težak, 120 cm visok, po L 3.90.

Saten, črn, težak, 120 cm visok, po L 3.90.

Saten, črn, svetlikast, 140 cm vis., po L 6.90.

Frštanj, dobre barve, po L 1.50.

Platno iz lanu, 80 cm visoko, po L 5.90.

Panama za srajce, 80 cm visoko, po L 2.90.

Nogavice, oprsniki, maje, srajce, rokavice, naramnice, robci, brisače itd. itd. — Vsi predmeti so prvovrstni, prodajamo jih po tovarniških cenah.

MARIJA ACCERBONI — TRST

Zaloga manufakture, tkanin in blaga.

Via Genova št. 21.

Civilno inženirska pisarna

dr. ing. Gaberščik Oskar, TOLMIN,

izvršuje vsa civilno inženirska dela in vsakovrstne projekte; napravi načrte in vse potrebno za priznanje vodnih pravic ter za žične vzpenjače; meri in parcelira zemljišča; izdeluje zemljiške skice za kupoprodajne pogodbe; razne cenitve za privilegirana posojila itd.

Tvornica tehtnic, uteži in mer Giuseppe Florenc & C.o

TRST, via Vidali 9, tel. 84-03

z veliko izbero uteži, mer

in tehtnic oblastveno odobrenih iz domačih in inozemskih tvornic.

Popravljamo najrazličnejše tehtnice po zelo nizkih cenah. Za dobo popravila damo tehtnice in uteži na razpolago brezplačno.

Pozor!

Pozor!

Dragi kmetovalci!

Vaše pridelke, sad vašega truda in znoja vam pogosto uničuje toča. Tej nezgodi se lahko opomore s tem, da pridelke zavarujete pri

katoliški zavarovalnici

„LA CATTOLICA“.

Nizke pristojbine.

Ugodni pogoji.

Obveščamo kmetovalce, ki so bili vpisani v tekmo za žitno bitko in bodo odlikovani ter so zavarovani pri imenovanem zavodu, da ne bodo plačali zavarovalnine do 400.— L. — Plača zavarovalnica sama.

Naša zavarovalnica zavaruje: grozdje proti toči, stavbe in premičnine proti požaru, ljudi za življenje in doživetje.

**Genaralno zastopništvo: TRST, - S. NICOLO' II.
Zastopstvo v TOMAJU: V. in M. ŠONC.**

Vprašanje št. 305: Ali sme zadruga, ki nima gostilniške licence, prodati manj kot 100 litrov vina? — **Odgovor:** Do 1. aprila ni smela, po navedenem dnevu pa lahko proda vsako količino nad 50 litrov. Zadruga brez gostilniške licence je smatrati za velike trgovce, ki ne smejo prodati po 1. aprilu manj kot 50 litrov vina ali manj kot 10 litrov drugih alkoholnih pijač, mineralne vode in sodavice.

Vprašanje št. 306: Dobivam pokojnino, ker sem v vojnem času izgubil desno oko. Sedaj se mi slabša vid tudi na levem in nisem za nobeno poljedelsko delo. Kam naj se obrnem za povišanje pokojnine? — **Odgovor:** Komur se zdravstveno stanje znatno poslabša, lahko napravi prošnjo za povišanje pokojnine na tale naslov: »Direzione Generale delle Pensioni di Guerra, Ufficio Terre redente, Roma. Dobro je, ako priložite prošnjo zdravnika izpričevalo.

Vprašanje št. 307: Imam vrt, ob katerem hočem napraviti zraven sosedovih njiv 80 cm visok zid. Ali lahko zidam na mejniku ali moram zidati kaj v stran? — **Odgovor:** Zidati morate najmanj poldrugi meter od mejnika na svojem. Ako pa postavite zid na meji vrta ali pa v manjši oddaljenosti (kot poldrugi meter), ima sosed pravico do solastništva na zidu.

Vprašanje št. 308: Prodal sem seno, kupec pa je tudi plačal. Pogodbo sva napravila na kolkovanem papirju, a je nisva registrirala. Kupec me hoče tožiti na sodnijsko pogodbo, jaz bi mu pa raje vrnil denar. Ali je to mogoče in ali ni pogodba propadla? — **Odgovor:** Kako naj pogodba propade, ko jo je kupec že davno izvršil s tem, da Vam je plačal kupnino. Vi morate sedaj dovoliti kupcu prepis lastnine.

Vprašanje št. 309: Moja mati je napravila prošnjo za osmico, županstvo pa pravi, da ne da dovoljenja, češ da je vino kupljeno. Mati pa lahko s pričami dokaže, da je lastni pridelek. Kam naj se obrne? — **Odgovor:** Če Vam noče občina izdati potrebnega dovoljenja, napravite prošnjo na kvesturo. Vinorejci imajo pravico do osmice na podlagi zakona o javni varnosti.

Vprašanje št. 310: Ze pred tremi meseci sem vložil prošnjo za potni list v Francijo, a še sedaj nimam odgovora. Kam naj se obrnem? — **Odgovor:** Pismeno naprosite kr. kvesturo, da Vam čimprej reši prošnjo.

Vprašanje št. 311: Oče mi je umrl pred 40 leti. Stric, ki je odsoten od hiše že nad 50 let, zahteva sedaj svojo dediščino. Ali sem jo dolžan izplačati? — **Odgovor:** Ako ni oče že izplačal, ima stric pravico do dediščine in mu jo morate izplačati, čeprav je bil odsoten.

Vprašanje št. 312: Oče je umrl brez oporoke. Premoženje sva si razdelila z bratom. Se stram bova izplačala določene zneske. Dve sta v Ameriki. Kako naj se odrečeta dediščini? — **Odgovor:** Dediščini se je mogoče odreči samo pred sodnikom. Zato morata sestri dati nekomu pooblastilo, v katerem naj bo še posebej navedeno, da sme zastopnik pred sodnijo izjaviti, da sta sestri prejeli svoj delež in se odrekata drugi dediščini. Pooblastilo je treba napraviti pri notarju in ga overoviti pri italijanskem konzulu.

Vprašanje št. 313: Kako daleč od občinske ceste lahko zidam novo poslopje? — **Odgovor:** Vsaka občina ima svoj stavbni red. Poizvedite na županstvu, kaj določuje red o zidanju poslopij ob občinski cesti. Le tako se izognete sitnostim in morebitni škodi.

Darila

» za poroke in krste »

dobite v zlatarni

F. BUDA,

**Trst, Corso Garibaldi 35,
via Roma 16.**

Prispele so velike pošiljke

**dunajskega, navadnega in
razkošnega**

pohištva

po zelo znižanih cenah.

Največje jamstvo. Pošljamo tudi na deželo.

33 CAMPONUOVO 33
VIALE XX SETTEMBRE

Tvrška Teod. Hribar - Gorica

CORSO G. VERDI št. 32

priporoča svojim starim odjemalcem domače in inozemsko blago vseh vrst, posebno veliko izbero črnega sukna za čast. duhovščino in platno znanih tovarn Regenhart & Raymann za cerkvene prte.

Perilo za neveste od najnavadnejših do najfinejših vrst in vse potrebno za njihovo popolno opremo.

BLAGO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

Josip Kerševani, Gorica, Piazza Cavour šte. 9.

Zaloga šivalnih strojev svetovnoznanih tovarov »MUNDLOS« in »PFAFF«, dvokoles originalnih BIANCHI, gramofonov, samokresov, pušk in vseh nadomestljivih delov imenovanih predmetov.

Mehanična delavnica:

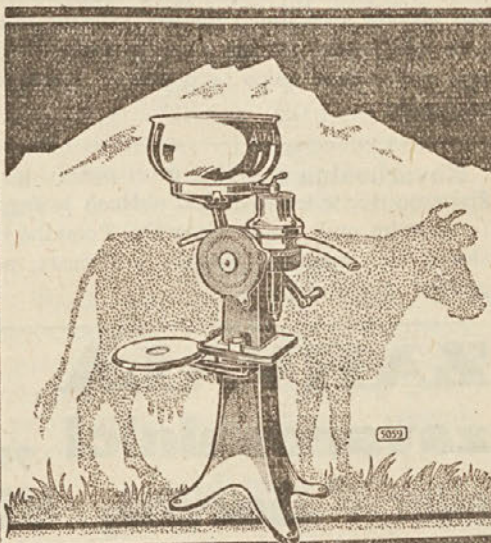
GORICA — Piazza Cavour šte. 5

Benčin »LAMO«

Benčin »LAMO«

Najboljši pletilni stroji nemške tovarne »Sandler & Graff«. Brezplačen pouk v umetnem vezenju in pletenju.

Telefon št. 415. Erzojavke: KERSEVANI, GORIZIA. CICLI

ALFA-LAVAL

„ALFA LAVAL“

Vam kažena sliki

POSNEMALNIK

(tip 1930)

z bobničem, ki ne porjavi.

Družba ALFA LAVAL

5. Via Farneti - MILAN 119 - Via Farneti 5.

Širite »NOVI LIST«!

Valuta — tuji denar.

Dne 23. aprila si dal ali dobil za

1 dolar	19.05
1 angl. funt	92.75
100 dinarjev	33.77
100 šilingov (avstr.)	269.90
100 čeških kron	56.52
100 nemških mark	455.25
100 švic. frankov	369.80
100 franc. frankov	74.81
100 belga	266.35

Beneške obveznice 75.65; obveznice
»Consolidato« 81.15.

Loterijske številke

dne 19. aprila 1930.

Bari	48	47	73	59	12
Florenca	22	38	18	44	45
Milan	86	49	34	40	13
Neapolj	72	24	18	5	74
Palermo	25	49	43	89	78
Rim	82	43	15	17	30
Turin	72	1	33	40	35
Benetke	12	24	51	67	70

Semnji v prihodnjem tednu.

Nedelja, 27. aprila: Drežnica, Pazin.
Ponedeljek, 28. aprila: Roč, Bistrica, Kojsko, Brezovica.
Torek, 29. aprila: Buje.
Sreda, 30. aprila: Tinjan pri Pazinu.
Četrtek, 1. maja: Postojna, Bale.
Petek, 2. maja: Hrpelje, Krmin.
Sobota, 3. maja: Sežana, Vodnjan.

TOLMIN.

Preizkušeni
zobni zdravnik
ROBERT BERKA
SPREJEMA
kot doslej
vsake nedelje pri
dr. Serjunu v Tolminu,
ostale dni pa
v GORICI, Corso Verdi 36.

Dr. Emil Gresic,

sin,
zdravnik in porodničar,
bivši asistent kr. bolnišnice za porodništvo in ženske bolezni v Turinu,

dr. Gresic Emil - oče,
zdravnik,

sprejemata v GORICI,
Piazza Vittoria štev. 5 (na Travniku),
na isti strani, kot je cerkev.

Mali oglasi.

Vsaka beseda stane 50 stot., debelo tiskana 1 liro, najmanj 5 ltr. — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. Če je navedeno posebno geslo, pošljite ponudbe ali odgovore v zaprtem ovitku, na katerem je navedeno geslo.

Edini pooblaščenec za nabiranje oglasov za naš list v tržaški občini, starih pokrajinah Italije in v Jugoslaviji je: Pubblicità G. Cehovin, Trst, viale XX Settembre 65, tel. 83—34.

Pohištvo nudi širom naše dežele znana industrija pohištva Štefan Gomišček, Solkan 280. Tu je velika izbira oprave iz trdega lesa po najnižjih cenah. Ne zamudite prilike!

Velika zaloga škropilnikov, razpršilnikov, žveplalnikov, mehov, kotlov itd. — Sprejemam vsa popravila. — Alojz Leban, kotlarski mojster v Gorici, via Morelli 15.

Zlatnino in srebrnino, staro, kupujem vedno po najvišjih cenah. Vsa popravila kar najhitreje. — Birmske, poročna in krstna darila. — Moderna zlatarna, Corso Verdi št. 13 (Gorica, nasproti novemu Zelenjademu trgu).

Gramofone, gramofonske plošče (tudi slovenske), fotografske potreščine na drobno in debelo dobite v knjigarni *Wokulst*, Gorica, Corso Vitt. Eman. III. štev. 7.

Proda se po ugodni ceni hiša v dobrem stanju s štirimi sobami, kuhinjo, shrambo; zraven je vrt in posebej zidano skladišče. Hiša je ob državni cesti par minut od žel. postaje v najbolj prometnem okraju reške pokrajine. Pisma naslovite na upravo pod geslom »Za jamčen uspeh«.

Zdravilne posebnosti. Lekarna G. Castellano, last F. Bolaffio, Trst, via Belli, vogel via dell' Istria 7, tel. 64—85.

Krojači pozor! Prodam krojačnico ob državni prehodni postaji, z dvema šivalnima strojema in vsem ostalim orodjem. Lahko prevzame tudi pomočnika, ker je vedno za dva dovolj dela. Naslov je pri upravi.

Kovaškega učenca, krepkega, pridnega in poštenega vzamem takoj v službo. — Anton Novak, kovač — Knežak 78.

Stroj za izdelovanje cementne opeke za streho (Pfalzriegel) s 500 oblikami je na prodaj v Volčah, pri mesarju Štefanu Bukovcu.

Zadruga v Dobravljah, v likvidaciji, p. S. Croce di Aidussina, bo prodajala dne 4. maja t. l. ob 9. uri na prostovoljni dražbi vinsko posodo, stiskalnico (prešo), grozdne mline i. dr. Na prodaj je tudi ves nepremični inventar: stavba s tehcnico in popolno destilacijo za žganje.

Zavarovalna družba proti požaru in za življenje išče v vseh istrskih občinah podagente, katerim nudi visoke procenete. Ponudbe naslovite na: Agenzia Cehovin — Trieste, pod geslom »Guadagno«.

ZAHVALA

zavarovalnici „L'UNION“ in g. Ravniku v Gorici, **Via Barzellini št. 2**, za dobro cenjeno in takoj izplačano požarno odškodnino.

Kristijan Velušček,
Zapotok (Kanal)

Mlin z dvema kamnoma in z električnim motorjem 7 HP ali brez motorja se proda po nizki ceni. Karel Kumar, via Pavia 14 — Gorica.

Za novo sezijo

so došle velike pošiljatve pomladanskega blaga trdki

S. LEVI, Trieste, via S. Lazzaro 9.

Par primerov:

Batist v barvah za perilo	a L 1.90
Svila za perilo	a L 1.90
Madapolan	a L 1.90
Borgo za srajce	a L 2.80
Panama za srajce	a L 2.80
Popelin najfinejši	a L 3.50
Svile za obleke	a L 3.50
Pelle uovo, fino	a L 3.50
Brisače, gobaste	a L 3.50

Izredna prilika:

Prtiči, beli	po L 1.50
Prti namizni na meter	po L 4.20
Kotenina, domača 150 vis.	po L 4.20
Saten, črn	od L 3.— naprej

Velika izbira blaga za moške obleke, nogavice, maje itd.

Nova

vrsta semenske turščice, vzgojena z umetnim križanjem dveh odličnih ameriških vrst, z rumenim zrnjem, ki daje najboljšo moko. Turščica je zgodnja in požena navadno po 2. klasi do 30 cm dolga.

Trgovina s semeni:

JUST UŠAJ,
GORICA,
Piazza della Vittoria 4.